

המלך מתיא בגטו

מאת : חיים טהרלב

מחזור השלנו

מחזה לגיל הנעורים

אחוד הקבוצות והקיבוצים - הקיבוץ הארצי
הקיבוץ המאוחד

חמלך מתיא בגטו

מחזה בעשר תמונות

מחזה לגיל הנעורים

/ על פי יאנוש קורצ'אק

כתב : חיים טהרלב, קבוץ יגור.

ב ה ו צ א ת :

מחלקת החינוך הבינקיבוצית + מחלקת התרבות

הבינקיבוצית + מדור הבמאות + מדור החגים

פנימי. לא למכירה.

כל הזכויות שמורות

למערכת "מחזות משלנו"
בהוצאת ועדת החינוך הבינקיבוצית.

סדרה "מחזות משלנו" י"ז
בעריכת יעקב דורון

על חיים טהרלב ז"ל (1914 - 1963)

בעל תרבות עברית ויידיש שרשית ושופעת שינק מהקרקע הדשנה של יהדות ליטא בה נולד וגדל.

קרוב לשלוש עשרות שנים חי ביגור, שאליה הגיע 1934, בה בנה את ביתו והקים את משפחתו. נתן ביד רחבה לקיבוץ את כל כוחות הגוף והנפש שהיו אצורים בו: רועה-צאן, אופה, טבח, צבע, ומורה. אך עיקר חילו וכוחו טמון היה בשדה התרבות והאמנות - סופר ומשורר, עתונאי, צייר, ופסל, מחזאי ובמאי. שיריו, סיפוריו ומאמריו פורסמו ב"דבר", ב"מעלה", "הדור", דבר לילדים" ועוד.

תרומה חשובה תרם לעיצוב החג והטכס בחיי הקיבוץ, אך יותר מכול התמסר למחזאות: כתב, עבד, ביים ואף איפר על במת יגור וכן במקומות אחרים. ב-1946 אף הועלה על קרשי תיאטרון "הבימה" מחזה של חיים "אהבת ציון", מבוסס על ספרו של אברהם מאפו.

אהב ילדים והאמין בכשרון הביטוי שלהם במחזה. כל הצגה שלו אתם היה חג לכול. בחודשי ההכנה היה מתפשט מכל בעיות העולם הזה ולפי עדותו אף "שנתו היתה טרופה", הילדים נדבקו בלהט סירופו-וגם הם נסחפו בו, שכן הרגישו בביטוי האמת האמנותית שלו את האמת גם של אישיותם שממנה צמחה ההזדהות.

להצגותיו "בגדי המלך החדשים", "דרך הרוח", "ופעמוני אביב" שהציג ביגור יצאו מוניטין מעבר ליגור והגיעו אף לחיפה, ששם הוצגו.

ההצלחה הגדולה ביותר היתה להצגה "המלך מתיא הראשון בגטו". הצגה זו הוצגה ב-1963, במלאת 40 שנה לקיבוץ יגור ו-20 שנה למרד גיטו וארשה. כיצד לשלב, כיצד ביום השמחה להעלות את זכר השואה? זו היתה הבעיה, שני אלמנטים האלה כמחזה בתוך מחזה נולדו אצלו כאשר הדמיון האמנותי התבסס על העובדה ההסטורית מציאותית, ששבועיים לפני הוצאת "ביח-היתומים" למחנה ההשמדה בטרבלינקה הוצגה ע"י הילדים ההצגה "הדואר", בתוככי הגיטו.

הכוריאוגרפיה והמוסיקה, שהיוו חלק נכבד בהצגה אינם ניתנים בחוברת זו. שירי הגיטו הושרו ע"י הילדים בחלקם במקור, בידידיש.

ההצגה השאירה בשעתה חוויה עמוקה בקהל הצופים, שמנה - בשתי ההצגות שנתקיימו - למעלה מ-3,000 איש מבוגרים וילדים.

היתה זאת ההצגה האחרונה של חיים. התכנית להופיע בה ברחבי הארץ לא יצאה לפועל בשל מחלתו של חיים שממנה כבר לא החלים והוא רק בן 49 במותו.

יצחק פרליס.

המלך מתיא בגטו

הנפשות:

	(ליאון	<u>בבית היתומים:</u>
	(שמעון	
	(אסתרקה	
	(אברשקה	
	(אניטה	
ילדים - חניכים	(דורקה	
	(סאליה	
	(דוד"ל	
	(ילד	
	(ילדה א'	
	(ילדה ב'	
	פאני סטפה	
	פאן דוקטור - קורצ'אק	

בממלכת הילדים

המשתתפים בהצגת "המלך מתיא"

אשה א'	מזכיר הפרלמנט	מוכר עתונים א'	המלך מתיא
אשה ב'	ציר א'	מוכר עתונים ב'	שר הטקס
חנווני	ציר ב'	קריין	הפרופסור
קיוסקאי	ציר ג'	קריינית	ראש השרים
פקיד א'	ציר ד'	(הנסיך השחור	שר החוץ
פקיד ב'	ציר ה'	קלו קלו-הנסיכה	שר המלחמה
		השחורה	שר המשפטים
פאניה	ציר תובל	(הפמליה שלהם	שר התחבורה
אולגה	ציר ג' נג' י	רב סמל	שר הכספים
רוזה	ציר יהודי	חייל אדמוני	2 שומרי בסף
צ'יבי	צירה א'	חייל קשיש	
	צירה ב'	חייל צעיר	

נערים ונערות
חבורת ילדים קטנים

ילדי העיר

(רפאל
(ויגדור
(נעמן
(כרמליה
(הלנה
(ליזה
(עדנה

תמונה ראשונה

(בחצר הסגורה של בית-היתומים בגטו, ברקע - בכניסה לבית, מוגבהה) כחמש-שש מדרגות מעל לרצפת הבמה.
 אחדים מחניכי המוסד, ובראשם: שמעון, ליאון ואסתרקה - עוסקים בהכנות אחרונות להצגה "המלך מתיא". על פני הבמה עוברת קבוצת ילדים, כבני שבע-חשע, בשורה עורפית דמויית "רכבת", בחקותם את נשיפות הקטר ושריקותיו. בין הילדים: דוד^ל, נחמיה וסאליה.
 בעומקו של פתח הבית נראית דורקה, חניכה מתבגרת, כשהיא עסוקה בטיפול באניטה ובהלבשתה, לקראת ההצגה. מפזמת שיר מתאים תוך כדי עבודתה.)

- ליאון : בוא הנה, שימק, עזור לי כאן רגע קט.
- שמעון : מיד. רק אגמור לחזק את כסא-המלכות של מתיא. עוד מסמר אחד או שניים.
- אסתרקה : מה קרה שם לכסא?
- שמעון : לא כלום, התרופף קצת, מתנודד קמעה. אולי מישהו ניסה לפרק גם אותו בחורף, להסקה לתנור.
- ליאון : כן, אני יודע, אפילו, מי ניסה לפרקו. אך הפאן דוקטור ראה, ומנע אותו מעשות זאת. לא נתן לנגוע בשום אופן בחלקי-הדקורציה ובתלבושות שבעלית הגג. אולי יהיה נחוץ, אמה, עוד נציג פעם מחדש את "המלך מתיא".
- אסתרקה : מקרה של מזל, שהדוקטור בא אז ברגע הנכון. זה עלול היה להיות בשבילם אסון ממש, אילו שרפו את הכסא. היכן הייתי מוצאת כסא-מלכות אחר במקומו, בשעה זו-
- ליאון : אסון - לא כל כך... אין צורך להפריז, אסתרקה. הורגלנו כבר לראות אסונות גדולים מזה...
- אסתרקה : אני יודעת... אבל זוהי דרך-הדיבור המורגלת. כך רגילים בני-אדם לומר-
- ליאון : האמת היא, כי הכסא הזה בר-מזל הוא, אם הצליח להינצל מן השריפה. לכסא שיחק מזל יותר מאשר להוא, שישב עליו לראשונה.
- אסתרקה : בזה צדקת -
- שמעון : למי אתם מתכוונים?
- אסתרקה : ליוסק, שהיה המלך מתיא הראשון בהצגה הראשונה ההיא, לפני פרוץ המלחמה, שיחק את התפקיד יפה מאד. בכלל, נער-חמד היה ובעל כשרונות.

- ליאון : (אל שמעון) אתה לא הספקת להכירו, כי באת לכאן לאחר שהוא לא היה עוד.
- שמעון : ומה קרה לו?
- אסתרקה : נפגע ומת, לאחר שניצל את בית - היתומים משריפה...
- שמעון : א - אה, אני יודע. שמעתי פעם מפי דורקה.
- ליאון : ככה זה - המלך מתיא הראשון מת בשעת שריפה, אך כסא-מלכותו ניצל מן הדליקה... אין זה בדיוק לפי מה שכתוב בסיפור... מה דעתך, אסתרקה? הלא את הבמאית-
- אסתרקה : התדע מה, ליאון, אולי יספיק להיום? ..
- שמעון : (מעמיד הכסא) נו, גמור.
- אסתרקה : ואתה בטוח, שיחזיק מעמד?
- שמעון : חזק מאד.
- (אברשקה בא מחוץ הבית, מחזיק בידו חלק מתלבושתו של מתיא)
- אברשקה : אסתרקה, ראי מה קרה -
- שמעון : הו, הנה ברגע הנכון בא המלך מתיא בכבודו ובעצמו. (אוחז בו) בוא הנה, אברשקה, נסה לשבת על כסא-מלכותך, נראה אם הוא יחזיק אותך.
- אברשקה : אבל, עזוב, רגע! אני צריך להראות משהו לאסתרקה -
- שמעון : שב, אומרים לך, (מרימו ומושיבו בכוח על הכסא, פעם ושתיים) נו, הרואה אהה, לא התפרק. ממי וממה הוא יתפרק? ראי, מה משקלו של כל מלך מתיא שלך: בסך הכל מקל קטן ודק - וראש למעלה ...
- אברשקה : גם זו לסובה. יהי מקל קטן, יהי מקל דק - העיקר, שיש ראש ... (צחוק)
- שמעון : אין דבר, אברשקה, אחרי המלחמה תשמיץ. אך לפי שעה, אסתרקה תאמר לפאץ דוקטור או לפאני סטפה, שיחננו למלך מתיא כף נוספת שמן-דגים בכל יום ...
- אברשקה : אתה אל תדאג לי יותר מדי. המקל שיש לו ראש יוכל לדאוג לעצמו ...
- ליאון : בוא, שימק, תיגש כבר סוף סוף. שים יד-וונגמור. (שמעון ניגש)
- אברשקה : (אל אסתרקה) ראי מה קרה - העכברים כירסמו חור בגלימה.
- אסתרקה : איך לא שמו לב לכך קודם?

- אברשקה : אינני יודע. ומה נעשה עכשו?
- אסתרקה : מילא, נמצא עצה. היכנס הביתה, ואמור שיתקנו זאת איכשהו. גם אני אבוא מיד. (אברשקה יוצא)
- ליאון : עכברים... כל הזמן אני מתפלא על העכברים הללו: מה הם מבקשים פה ומה מצפה להם כאן? הלא להם אין סרט על השרוול, וחופשים הם ללכת לאן שיש ברצונם ולמה הם יושבים פה, בגיטו? אילו הייתי עכבר, לא הייתי יושב כאן אפילו שעה אחת... (כנזכר) הו, שכחתי אני צריך ללכת.
- שמעון : לאן ?
- ליאון : בוא, תלווה אותי קצת, ואגיד לך. (יוצאים לעבר הרחוב)
/מפתח הבית יוצאת בצהלה אניטה, ועימה דורקה /
- אניטה : אסתרקה, הביטי!
- אסתרקה : איזה יופי, אניטה! יוצא מן הכלל ממש. ומי סידר לך את הכל ?
- אניטה : דורקה, תמיד היא מסדרת לי.
- דורקה : נכון, שבדיוק כך היא צריכה להיות מלובשת להצגה ?
- אסתרקה : איזו שאלה!
- דורקה : ואיך השמלה בעיניך ?
- אסתרקה : לא יכולה להיות כלל שמלה יפה ומתאימה מזאת.
- אניטה : אנו דוקא יודעת, כי השמלה לא הכי-הכי יפה. אבל מה אפשר לעשות, כשאיך יותר טובה? פאני סטפה אומרת, שהמלחמה תיגמר, ואז יהיו שוב הרבה שמלות יפות לכל הילדות, וגם הרבה-הרבה אוכל... אמת, דורקה, שפאני סטפה תמיד אומרת כך ?
- דורקה : נכון, אניטה.
- אניטה : הוי, בכלל עוד לא הראינו לפאני סטפה... (קוראת)
פאני סטפה, פאני סטפה!
- סטפה : (בחלון) מה, אניטקה?
- אניטה : קראתי לך, שתסתכלי, איך אני.
- סטפה : יפה מאד, חמודונת -
- אניטה : אמת שאמרת, שעוד מעט המלחמה תיגמר, ואז יהיו לי שוב כל השמלות היפות, כמו קודם?
- סטפה : בודאי, בודאי, ילדונת -

- אניטה : וגם נכון שאמרת, שעוד מעט, אחרי המלחמה, כאשר אבא ואמא שלי ישובו הביתה, נצא שוב לטייל בגן-קראשינסקי?
- סטפה : בודאי, בודאי, כך אמרתי... אבל איך לי פנאי עכשו, חמודתי, יש לי עוד עבודה רבה (מתרחקת מהחלון)
- דורקה : היכנסי עכשו הביתה, אניטה. אני צריכה לעזור עוד גם לילדים אחרים.
- אסתרקה : (אוחזת בידה של אניטה) בואי. (נכנסות שתיהן) / דורקה עוסקת עוד במשהו, בטרם היכנס. שמעון חוזר אף הוא מן החוץ /
- סטפה : (מופיעה בפתח) דורקה -
- דורקה : מה ?
- סטפה : הדוקטור טרם חזר.
- דורקה : לא ראיתי אותו. כנראה שלא חזר.
- סטפה : אינני מבינה, מה קרה היום? (אל שמעון) האם לא התרחש משהו חדש? לא שמעת דבר?
- שמעון : אל לך לחשוש, פאני סטפה. הוא מאחר לשוב, לעיתים קרובות.
- סטפה : אבל היום עליו לחזור בשעה מוקדמת יותר, בגלל ההצגה. הזמין כמה אנשים לכאן. גם שעת העוצר מתקרבת.
- שמעון : איך מה לדאוג, פאני סטפה. ליאון יצא לפגוש אותו. הוא נדבר אתו, ויודע היכן לחפשו.
- סטפה : תודה. (נכנסת. גם שמעון ודורקה נכנסים אחריה). / מן הצד חוזרת קבוצת ילדים, שנראתה בראשית התמונה /
- סאליה : (מושכת בידו של דוד^ל) עוד פעם, עוד פעם את המשחק הזה, דוד^ל!
- דוד^ל : מה את רוצה ממני?
- סאליה : רוצה, כי נשחק עוד פעם. זה היה יפה.
- דוד^ל : מסכימים לשחק עוד פעם?
- קולות : רוצים ! - מסכימים !
- דוד^ל : נו, אז מתחילים. להסתדר, תעמדו בשורה.
- סאליה : אבל הפעם חיקח גם אותי לצד ימין, דוד^ל!
- קולות : וגם אותי ! - אותי לא לקחת קודם! - שתקי, אותך לקחו כבר פעם אחת!

- דוד* ל : אני אקח את מי שצריך, אי אפשר את כולם. שקט, מתחילים! למי שאראה במקל לימין - יצא ימינה, ולמי שאראה לשמאל - יצא שמאלה.
(מתיצב בעמידה אופיינית של קציץ ס"ס) יודך, מארש!
(מתווה במקל שבידו) רעכטס, רעכטס...לינקס...
רעכטס... לינקס...
- (בעוד הילדים שקועים במשחקם, קרבים ובאים מן העבר השני הדוקטור וליאון, הנושא שק על גבו. בראות הדוקטור את המשחק, הוא נעצר ומעכב את ליאון)
- הדוקטור : הרואה אתה ?
ליאון : רואה אני.
- הדוקטור : גם זה משחק הוא בשבילם. ואני ניסיתי כל העת להסתיר מהם את האמת כולה.
- ליאון : קשה מאד, פאן דוקטור, להסתיר מהילדים את האמת, אני עצמי הייתי כמעט ילד עם פרוץ המלחמה, ואני יודע כי מעט מאד אפשר להסתיר -
- הדוקטור : מובן, זאת ידעתי תמיד. מעולם לא השליתי את עצמי, כי ניתן להסתיר כליל את המציאות. אך לעיתים, נדמה היה לי, כי אפשר להעלים - ולפחות מן הצעירים יותר - חלק מן האמת האיומה. הלא לשם כך עשינו כל מה שעשינו: קונצרטסים, הצגות, תיאטרון-בובות, סיפורים, אגדות... הכל - כדי להשכיח, להשלות אותם במקצת.
- ליאון : האם חושב אתה, פאן דוקטור, שיש צורך להסתיר מהם את האמת?
- הדוקטור : עכשו - אינני בטוח עוד אם צריך. אולי - להיפך: מוטב שידעו... (הם מתקרבים, הילדים משגיחים בבואו).
אך מה שמענין אותי הוא: באיזו מידה הם תופסים את משמעותו האמיתית של משחק זה. הלא ילדי הגטו - ולא רק הקטנים ביותר - משחקים גם בקיצוץ זקנים של יהודים, ב"חברה קדישא", ובמה לא ?
- ליאון : אינני חושב, כי הם מבינים את הכל. אילו הבינו באמת מה פירוש הדבר - לא היו משחקים בזה, נדמה לי.
- הדוקטור : אפשר - לא, ואפשר - כן, אולי הם נוהגים כמו רבים מן המבוגרים, שהם רואים את המציאות - ומשחקים באשליות. כולנו משחקים קצת במשחק-המחבואים עם עצמנו (הילדים מרגישים בהם)
- טאליה : הנה, הפאן דוקטור בא! - פאן דוקטור בא!

- קולות : הפאן דוקטור חזר! - מה הבאת לנו? -
- הדוקטור : רואה אני, כי שמח אצלכם, ילדים, משחקים אתם. יפה מאד... איזה מין משחק הוא אשר שיחקתם?
- דוד"ל : זה משחק חדש. אני לימדתי אותם. אנו משחקים ב"סלקציה".
- הדוקטור : "סלקציה"? זה באמת משחק חדש... אף פעם לא ראיתי משחק כזה ולא שמעתי עליו.
- דוד"ל : פאן דוקטור רוצה לראות איך נשחק עוד פעם, בשבילך...
- הדוקטור : אין צורך, ילדים, אין צורך, בפעם אחרת. אין פנאי עכשו...
- טאליה : פאן דוקטור, אתה יודע, דוד"ל בחר אותי בשביל "אומשלאגפלאץ", כי הוא אוהב אותי... הוא אומר, דוד"ל, כי נותנים שם לכל אחד קופסה כזאת ריבה ושלשה ככרות לחם, כ - א - ל - ה - -
- סטפה : (נראית בפתח הבית) ילדים, עליכם להיכנס הביתה.
- הדוקטור : ובכן, ילדים, עכשו תפסיקו את המשחקים, והיכנסו מהר.
- סטפה : כל אחד ילך וילבש את הבגדים המוכנים לו, לקראת ההצגה.
- קולות : הולכים, הולכים. (אל ליאון) ומה הבאת? מה יש לך בשק?
- ליאון : (מראה להם) תפוחי אדמה.
- הילדים : תפוחי אדמה! תפוחי אדמה יהיו לנו! (נכנסים בשמחה לבית)
- סטפה : סוף סוף חזרת, דוקטור. כבר חרדה הייתי. כל מיני מחשבות חלפו במוחי. (הוא שותק) הקרה דבר מה חדש?
- הדוקטור : הייתי ליד החומה. נפגשתי עם אדם מן העבר השני -
- סטפה : ומה? ההישגת משהו?
- הדוקטור : לא כלום. כל ישועה לא תבוא משם... (מוציא מכיסו גליון מקופל) רק דבר אחד הישגתי... את זה הדביקו שם, מעבר לחומה, על הקירות (פורש את הגליון)
- סטפה : (קוראת) "ילד יהודי אחד פחות - כיכר לחם אחד יותר! --"

ת מ ו נ ה ש נ י ה

- (שומרי הסף פותחים את דלתות הארמון. **המלך מתיא נכנס**, הכתר על ראשו, ובעקבותיו **שר הטקס**. הפרופטור מחכה כבר בחדר)
- מתיא : אוף! נמאס לי! הכתר הזה כבד כל כך, שאין לי כבר כוח לשאת אותו. הוא מוריד לי את הראש. (מושיט ידיו אל הכתר להסירו).
- שר הטקס : אנא, יסלח לי הוד מלכותך, לא ייעשה כן. רגע קט. (מסיר את הכתר מעל ראש המלך, מוסרו לאחד משומרי הסף, ההוא מוסרו לידי השני, והלה מניחו במקומו, השנים חוזרים למקומם)
- מתיא : (ממשש צוארו, מיישר עורפו) אוי, כמעט שבר לי את העורף. איזה כובד! מי יודע מה משקלו – אולי פוד.
- שר הטקס : קצת מופרז, הוד מלכותו. מאתיים עשרים ושבע אונקיות. בדיוק נמרץ –
- מתיא : בדיוק – בדיוק ?
- שר הטקס : לא פחות ולא יותר, אף כמלוא השערה.
- מתיא : ומי אמר לך, אדוני כבוד שר הטקס ?
- שר הטקס : שר הטקס חייב לדעת הכל. לא רק מה משקל הכתר ושרביט-המלך וכל דבר ודבר, אלא גם למה משקלו כך וכך.
- מתיא : ומדוע באמת משקלו דוקא מאתיים עשרים ושמונה אונקיות?
- שר הטקס : מאתיים עשרים ושבע, הוד מלכותו... משום שלפני שלוש מאות שנה, ציווה הכובש הגדול, המלך הגבור הנוכוס הרגזן הראשון, לשבץ בכתר זה אבני-חן וגולות זהב מכתריהם של מאה עשרים ושבעה מלכים, שהוא ניצח בקרב.
- מתיא : לבדו ?
- שר הטקס : במו ידיו הרגם, או לקחם בשבי... משקל אונקיה כל אבן וכל גולה. משקל הכתר מקודם – מאה אונקיות. יחד מאתיים עשרים ושבע.
- מתיא : אז מה אני אשם? המלך הגבור, שניצח מאה ועשרים ושבעה מלכים בודאי היה לו ראש חזק. אבל אני רק ילד. ואין לי כל כך הרבה כוח. קשה לילד להיות מלך.
- שר הטקס : ארשה לי לומר, כי רבים הילדים בממלכתנו המקנאים בהוד מלכותו, והיו מוכנים להתחלף אהו....

- מתיא : להתחלף? כי אינם יודעים מה זה. אילו ניסו לעשות בכל יום מה שאני מוכרח לעשות - היה עובר להם החשק...
- שר הטקס : מסופקני ... כמעט כל ילד חולם להיות מלך.
- מתיא : אולי בחלום - זה טוב ... אבל אם יצטרכו לקבל כמעט כל יום צירים ושגרירים משעממים, שאי אפשר להבין כמעט מה הם מדברים, ויצטרכו לחתום על כל מיני ניירות, שאינני יודע אפילו מה כתוב בהם - אז יפסיקו לחלום.
- שר הטקס : לא יפסיקו, הוד מלכות. נער הייתי וגם זקנתי וראיתי, כי בני מלכים נוצרו למלוך ובני-הנעורים-לחלום... (מביט בשעונו) מצטער, אך עלי ללכת עתה למלא חובתי, אף רואה אני, כי כבוד הפרופסור המלומד והרופא המלכותי, אביר "חוקן הזהב", מוכן כבר אף הוא למילוי חובותיו. (משתחוה ויוצא).
- הפרופסור : יואיל נא, אדוני המלך להניח את השרביט מידו, למען אוכל לבדוק כהלכה את הדופק.
- מתיא : המותר לי להניח לבדי ?
- הפרופסור : מדוע לא ? מובן, שמותר.
- מתיא : אבל שר-הטקס אמר לי אתמול, כי זה תפקידו - לקחת את השרביט מידי המלך; כך נהוג מימי המלך חנוכוס הרגזן הראשון...
- הפרופסור : (מחיך) רק בשעת טקסים רשמיים ובנוכחותם של זרים. (נוטל השרביט ומניחו) בשעה שהמלך נמצא לבדו, הרשות בידו לעשות ככל העולה על רוחו. (בודקו)
- מתיא : כלום אינני יכול לעשות, שום דבר. מה שאני רוצה לעשות למשל, לצאת לשחק עם נערים כמוני - לא נותנים לי; ומה שאני יכול לעשות בעצמי - עושים בשבילי. אביר "בית המרחץ" מגיש לי את קערת המים, "אביר" מסדר הבירית" המלביש לי את הגרביים והלורד "שומר הקומקום" מביא לי קקאו ... אדוני הפרופסור, הרי אתה איש חכם, אולי תגיד לי למה כל השטויות האלה ?
- הפרופסור : אלה ענינים שבמסורת.
- מתיא : מה זאת אומרת מסורת ?
- הפרופסור : אלה הם כל המנהגים שהיו פעם, בעבר, ונמסרים מדור לדור. אבא של סבא מסר לסבא, וסבא מוסר לאבא, ואבא מוסר לבן -

- מתיא : מכל כך הרבה מסירות אפשר להתבלבל. אבל למה זה נחוץ? זה טפשי ומשעמם נורא – הייתי זורק את הכל.
- הפרופסור : לא הכל טפשי ולא כל המסורת צריך לזרוק. אמנם, יש דברים שהם מיותרים, אך יש גם דברים טובים ויפים, שכדאי לשמור עליהם.
- מתיא : ואיך אפשר לדעת, מה לזרוק ומה לשמור?
- הפרופסור : צריך ללמוד ולחשוב הרבה. רק מי שלומד את הדברים, יודע לבחור בין טוב לרע – ובאמת הגיע הזמן להתחיל בשעור.
- מתיא : (ניגש לשלחן) היום נכתוב רק מעט, – טוב?
- הפרופסור : מה יום מיומיים?
- מתיא : האצבע והאגודל כואבות לי, מהחתימות. קשה לחתום כל כך הרבה פעמים...
- הפרופסור : גם זה יהיה קל יותר במשך הזמן. ככל שאדוני המלך ירבה לכתוב, כך יקל לו לחתום... ובכך, נתחיל, – הו, סליחה. תוך כדי שיחה שכחנו משהו –
- מתיא : מה?
- הפרופסור : את שמן הדגים. (מוזג, ומגיש לו)
- מתיא : אוף! זה גועל נפש. (בולע בחטיפה ובעינים עצומות) בררר –
- הפרופסור : לא נורא. שום ילד לא מת עדיין משמן דגים, להיפך –
- מתיא : באמת, אני יכול למות מזה, אבל אני רק מתאפק... המלכים הגדולים שותים יין: ואם אני כבר מלך – למה נותנים לי לשותות שמן דגים?
- הפרופסור : משום שזה דבר בריא מאד –
- מתיא : ומלך גדול, אינו צריך להיות בריא?
- הפרופסור : זה חשוב בעיקר לילדים ולנערים, שצריכים לגדול. הוא מוסיף דם ומחזיק את השרירים והעצמות.
- מתיא : איך יכול שמן לחזק שרירים ועצמות? ובכלל, איך הוא יכול להיכנס לעצמות?
- הפרופסור : "איך" ו"למה"... אי אפשר לדעת, מבלי ללמוד. מי שלומד – יודע איך.
- מתיא : הכל ללמוד? ! איך אפשר כל כך הרבה? הלא צריך לקרא את כל הספרים שבעולם. כמה זמן לוקח לקרא את כל הספרים שבעולם?

- הפרופסור : אי אפשר לקרא את כולם. לא רק מן הספרים לומדים. קוראים כמה שניתן וגם חושבים. לחשוב צריך! על מה שאתה רואה ושומע, ללמוד ממה שאנשים עושים.
- מתיא : לחשוב ... ללמוד ממה שאני רואה וממה שאנשים עושים. (מתהלך, ניגש לחלון) אני דוקא אוהב לחשוב כל מיני מחשבות ... (רואה בחוץ, מרחוק, את רפאל וחבריו משחקים) אדוני הפרופסור, אולי אתה מסכים שנצא לטייל קצת בחוץ, בגן הארמון?
- הפרופסור : אפשר, מדוע לא. (מדברים תוך כדי לכתם)
- מתיא : אבל, איך אני יכול ללמוד ממה שאני רואה, אם לא נותנים לי לצאת לבדי אל הרחוב, ולא להיפגש ולשחק עם ילדים אחרים? - הנה, שם, מחוץ לגן משחקים נערים. את ההוא הגדול מכולם, אתה רואה? קוראים לו רפאל -
- הפרופסור : מאיך אתה יודע?
- מתיא : אני - אני מכיר אותו ... אבל אם אספר לך, לא תגלה? אני כבר נפגשתי אתו בסתר, כשאיש לא ראה. אביו הוא מפקד פלוגה בחיל המשמר -
- הפרופסור : אך זה בניגוד לנימוסי החצר ... אם יודע -
- מתיא : ומה אם ייודע - אז לא ירשו לי להיות מלך?
- הפרופסור : אינני יודע; אולם קרו כבר מקרים כאלה ...
- מתיא : אז לא אהיה מלך, לא איכפת לי! לקרא ולכתוב אני מוכרח ככל הילדים, לרחוץ את האוזניים והשיניים - כמו כולם; ואם לשחק ב"שוטרים וגנבים" ולקלוע אבנים אסור לי - אז מה זה שווה? למה לי להיות מלך?!
- (מרכך קולו) אני הולך עכשו אליהם קצת, טוב?
- הפרופסור : המ - המ - אבל אינני יודע ואינני רואה, - מבין הוד מלכותו? ...
- מתיא : ידעתי תמיד, שאדוני הפרופסור איש חכם. אתה ידידי שלי ... יש לי עוד בקשה. אתה תוכל להשיג בשבילי רשות ממועצת-השרים, שאוכל לשחק עם הילדים מתי שאני רוצה.
- הפרופסור : יהיה קשה. זה בניגוד למסורת ...
- מתיא : אחה תמצא כמר עצה להסתדר עם המסורת, כי אתה למדת כבר הרבה ... כן, ושאוכל גם לצאת, יחד אתך, לטיולים ברחובות העיר ובגן הפשוט, ולא רק בגן המלך -

- הפרופסור : טוב, אנסה... זה יהיה קשה... נראה. (חוזר על עקביו) אבל אני לא ראייתי שום דבר. יזכור נא אדוני המלך - - - (יוצא)
- (שטח המשחק של חדר המלך מואפל או נסגר במסך מתאים. מתיא, שתי אצבעות בפיו ושורק. ר פ א ל, מהעבר השני עונה לו בקריאות - קוקיה. רפאל רומז לנערים האחרים כי יחכו במרחק-מה, בסתר. הוא עצמו רץ לקראת מתיא, ומתיא לקראתו, אל הגדר).
- רפאל : לפקודתך, אדוני המלך!
- מתיא : משחקים במשהו ?
- רפאל : לפקודתך, אדוני המלך. - המותר להם להתקרב ?
- מתיא : מותר. איך איש בגן.
- רפאל : (קורא) בואו הנה! ויגדור, נעמן, בואו כולכם - משחקים! (הילדים באים)
- ויגדור נעמן : בוקר טוב, אדוננו המלך.
- מתיא : למה אינכם מפסיקים לקרא לי "אדוני המלך" ?
- ויגדור : משום שאתה מלך, ואנחנו לא,
- מתיא : אבל כבר אמרתי לכם אתמול, כי זה לא חשוב.
- רפאל : כיצד לא חשוב ? אתה בן מלך, ואני, למשל, רק בן מפקד פלוגה פשוט.
- ויגדור : ואבא שלי עגלון; זאת אומרת - רכב, יש לו מרכבה וסוסים.
- נעמן : ואמא שלי - כובסת.
- מתיא : אז מה יש ? שמע, רפאל: רצונך להיות ידידי ?
- רפאל : כן אדוני המלך.
- מתיא : ואתם רוצים להיות חברים שלי ?
- כולם : כמובן, אדוננו המלך.
- מתיא : אם כן, אתם מוכרחים לקרא לי פשוט: מתיא. מתיא-אגודל.
- נעמן : כך פשוט - מתיא ?
- ויגדור : מתיא אגודל ? מלך ואגודל
- מתיא : פשוט; ואני אקרא לך - ויגדור, ולך-נעמן, ולך-רפאליק.

- נעמן : אז לא יהיה שום הבדל - ואיך נדע מי מאתנו המלך ?
- מתיא : ומי אמר, כי צריך להיות הבדל ?
- נעמן : מ ו כ ר ח .
- מתיא : ומדוע מוכרח ?
- נעמן : משום, שמוכרח ... אני לא יכול להסביר לך מדוע, אבל ככה זה, ואי אפשר לשנות.
- ויגדור : אבא שלי אומר תמיד: בני-אדם הם כמו מרכבה וסוסים. מן ההכרח שיהיו סוסים שהם מושכים, ועגלון - המחזיק במושכות ומצליף בשוט ...
- רפאל : אתם יודעים, אפשר לעשות כך: כשמישהו אחר ישמע, נקרא לו "אדוני המלך", וכשאנחנו לבדנו - נקרא לו מתיא - אגודל. מסכימים ?
- ויגדור נעמן : (קופצים ומצביעים) מסכימים, אדוני המ-מ- מתיא-אגודל.
- רפאל : ועכשו - למשחק. להסתדר! (משחקים משחק מהיר ועליז)
- מתיא : (באמצע המשחק) אני חושב, שעלי ללכת עוד מעט. אפשר, כי שר-הטקס יבוא לחפש אותי.
- רפאל : (אל הנערים, בשריקה) אם כן, להיעלם מכאן! (ההם בורחים) רגע, מתיא, בכוונה אמרתי להם להסתלק. יש לי לספר לך דבר חשוב מאד.
- מתיא : מה ? אבל מהר !
- רפאל : (פונה לצדדים) שמעתי, כי תפרוץ מלחמה -
- מתיא : מלחמה ? זה נפלא, מצויק! זה כביר ! -
- רפאל : ששש - אל תצעק. סוד זה סוד -
- מתיא : מלחמה! לזה אני מחכה ... אבל, אתה בטוח ?
- רפאל : כמעט. כך מדברים, שלוש ממשלות עומדות לצאת למלחמה עלינו.
- מתיא : מי מדבר ? ולי שר - המלחמה לא סיפר דבר.
- רפאל : אבא שלי אמר. הלא הוא מפקד-פלוגה בצבא, והוא יודע. הוא משתכר משמחה ואמר, כי ביום שתפרוץ המלחמה ממש, הוא ישתכר כפליים ... אבל זה סוד חמור, סוד צבאי. רק מפני שאחה מלך, אני מגלה לך ... אבל אל תגלה לשום איש, שאני סיפרתי !
- מתיא : לא אגלה.

- רפאל : כי אבא אמר, שאם אעיז לחרוץ את לשוני ולבוח באזני מִיִּשְׁהוּ -
- מתיא : כך אביך אמר לך, במילים כאלה ?
- רפאל : כן ומה. ככה הוא מדבר אלי תמיד. "ואם יודע לי", הוא אמר, "כי חרצת לשונך, אפשוט את עורך מעליך!" -
- מתיא : כיצד הוא יכול לפשוט את העור מעליך ?
- רפאל : אם תראה פעם את אבא שלי - אז תבין ... אבל לא חשוב כרגע. העיקר, שתהיה מלחמה.
- מתיא : הלואי ותהיה! אז אראה להם לכל השרים, מיהו המלך האמיתי.
- רפאל : כדאי לך באמת להראות להם!
- מתיא : אתה יודע, מלחמה היא דבר מצויין בשביל מלך. כשתתחיל המלחמה, אצא בראש החיילים, רכוב על סוס לבן -
- רפאל : סוס לבן. אני חושב, דווקא לא כל כך טוב למלחמה, כי האויב רואה אותו מרחוק.
- מתיא : מוכרח להיות לבן - כמו שראיתי בתמונות שבספרי המלכים והאבירים. וגם תזמורת צריכה לנגן, עם חצוצרות ותופים -
- רפאל : זה ברור!
- מתיא : ואני אנצח את שלושת המלכים אחת ושתיים -
- רפאל : זה יכול דווקא לקחת קצת זמן. אבא אמר, כי לא תמיד זה הולך כל כך מהר ...
- מתיא : חכם! אבל לי תהיה "הזכוכית השורפת" שאני אמציא -
- רפאל : איזו זכוכית שורפת ?
- מתיא : מה? עוד לא סיפרתי לך? זכוכית כזאת מגדלת, עגולה, שמדליקים בה אש. אבל אני אמציא זכוכית גדולה, ע נ ק י ת, שאפשר להדליק בה גם מרחוק. וככה, מרחוק אפוצץ להם לשלושתם את מחסני אבק - השריפה. ואז - להם איך אבק-שריפה אף טיפה, ולנו-יש ... אתה רואה!
- רפאל : כן, אני חושב, כי אפשר לסדר ...
- מתיא : ואז - אני חוזר שוב על סוס לבן מן המלחמה ועובר ברחובות עיר הבירה ואחרי כל השלל שלקחתי מן האויב, ומן התותחים יורים חבילות שוקולדה לכל הילדים, וזורקים סוכריות.
- רפאל : ונקניקים, ואולדים! אולר זה דבר חשוב מאד, לכל ילד נחוץ אולר -

- מתיא : וכל האנשים עומדים על המדרכות והגנות, והילדים מחזיקים דגלים ירוקים בידיהם, זורקים פרחים וצועקים: "יחי המלך מתיא! יחי המלך מתיא! יחי...".
- הפרופסור : (בא בחפזון, קורא למתיא) אדוני המלך, אני מצטער, שר הטקס רוצה לראותו!
- מתיא : (אל רפאל) אוף, תמיד הגדולים מפריעים לנו באמצע... אני בא, אדוני הפרופסור.

(חוזר, בקופצו מן הגדר)

סוף תמונה.

תמונה שלישית

- (בגן "הפשוט". קבוצת ילדות משחקות בכדור. שתיים אחרות משחקות ב"קלאס". ברקע באחת הפינות, משחקים כמה נערים, הרודפים איש אחרי רעהו ומופיעים ונעלמים מפעם לפעם מעיני הצופים. מתיא והפרופסור באים מן הצד)
- מתיא : אדוני, אני רוצה לגשת לבדי אל הילדים. ואתה תישאר מרחוק, שלא ידעו.
- הפרופסור : לא אוכל להישאר במרחק רב מדי. הלא ידוע לך, כי מועצת השרים הסכימה להרשות את הטיולים האלה רק בתנאי אחד - שאמצא תמיד בקרבתך, אדוני המלך -
- מתיא : (אצבע על פיו) שששש, עלולים לשמוע. שכחת? - אז תהיה קרוב, אבל קצת יותר רחוק. בסדר?
- הפרופסור : נראה... אמצא לי כבר מקום, שאוכל לשים עין מרחוק לבל ירגישו. (מוציא עתון מכיסו, ומתחיל לקרוא בו, בהתהלכו בצד)
- מתיא : (יושב על אחד הספסלים)
- כרמלית : (אל הלנה, המשחקת אתה ב"קלאס") זה ילד חדש. אף פעם לא ראיתי אותו פה בגן.
- הלנה : גם אני לא.
- כרמלית : אולי איך לו חברים. את רוצה לשאול אותו?
- הלנה : את תשאל, אני מתביישת...
- כרמלית : ביישנית! טוב, אני אשאל אותו... אז מה לשאול אותו?
- הלנה : אני יודעת? תשאל מה שאת רוצה!

- כרמלית : אני אשאל אותו ... טוב, אני יודעת כבר! - אתה חדש פה?
- מתיא : כן, קצת. לא הייתי עוד בגן הזה.
- כרמלית : למה? אתה לא גר פה?
- מתיא : לא. אני גר רחוק מכאן.
- כרמלית : ואחות יש לך בבית?
- מתיא : לא, אין לי אחות.
- כרמלית : ואחים?
- מתיא : אין לי אחים.
- הלנה : אין לו שום דבר!
- כרמלית : בוודאי משעמם לך נורא, שאין לך עם מי לדבר ועם מי לשחק.
- מתיא : ולך - יש?
- כרמלית : ומה! יש לי בבית שני אחים ושלוש אחיות. גדולים וקטנים.
- מתיא : כל כך הרבה?
- הלנה : זה לא כל כך הרבה. יש לי שלושה אחים וארבע אחיות.
- מתיא : ואבא ואמא?
- כרמלית : (בגאווה) אבא שלי הוא מפקד מכבי האש.
- מתיא : (אל הלנה) ושליך?
- כרמלית : אבא שלה לא מפקד, הוא סתם עובד.
- הלנה : ואם סתם-עובד - אז מה? חושבת, כי לכבות אש זה יותר חשוב מאשר לעשות תותחים ורובים.
- מתיא : אבא שליך יודע לעשות תותחים?
- הלנה : הוא עובד בית-חרושת, שעושים שם תותחים. הוא עובד קשה מאד, גם ביום, ולפעמים גם בלילה.
- מתיא : ומדוע הוא צריך לעבוד גם בלילה? הלא הוא יכול לעבוד רק ביום -
- הלנה : חכם! ומאין הוא ירויח כסף בשביל כולנו? -
- כרמלית : די לך לדבר כל הזמן! - עכשו תגיד, מי אבא שלך?
- מתיא : אבא שלי ... אבא שלי ... הוא - מלך.
- (כרמלית והלנה פוערות פה ועיניים זו מול זו, כעומדות לפרוץ בצחוק)

- שחיהן : מ ל ך ? !
- הלנה : את שומעת -
- כרמלית : מלך! ... אתה נורא מצחיק! הוא חושב שאנו טפשות והוא "יסדר אותנו...". (צוחקות צחוק גדול. קבוצת הבנות, ביניהן ליזה ועדנה מפסיקות משחקן, לשמע קול הצחוק).
- הבנות : מה אתן צוחקות ?
- כרמלית והלנה: כי הוא מצחיק אותנו.
- ליזה : אבל תגידו - מה!
- הלנה : הנער הזה - זה נער חדש - אומר, כי אבא שלו מלך -
- הבנות : מלך ? - אבא שלו ? -
- מתיא : למה זה מצחיק?
- ליזה : כי מי שאבא שלו מלך, לא יבוא לטייל בגן פשוט -
- עדנה : ובן-מלך אינו מלובש בבגדים פשוטים כאלה -
- מתיא : ואיזה בגדים ?
- עדנה : בגדים של משי וארגמן, וצוארון זהב, וחגורה של מרגליות כמו ב"לכלוכית".
- כרמלית : הו, אילו היה אבא שלי מלך, הוא היה מוכרח לקנות בובה גדולה עד לתקרה!
- ליזה : בשבילך - בובה? עוד משחקת בכובות? חינוקת!
- כרמלית : לא, בשביל אחותי הקטנה ... בשבילי הייתי מבקשת נעלי-זהב עם כפתורים של "בריליאנטים" -
- עדנה : טפשה - נעלי זהב. מה אפשר לעשות בנעלע זהב? אילו אני הייתי בת-מלך, הייתי - הייתי -
- הבנות : מה היית? - הגידי כבר! - בעצמה אינה יודעת !
- עדנה : הייתי רוצה שיהיה לי בשר עוף בכל יום לארוחת הצהרים, וגם לחמניות מתוקות כל בוקר ...
- ליזה : די, בואו נמשיך לשחק. הפסקנו באמצע. אתה מסכים להשתתף איתנו?
- מתיא : תודה, אני מסכים. מדוע לא ?
- הבנות : אז מה נשחק ? - במשחק הקודם ? -
- עדנה : נמאס כבר! נשחק משחק חדש.

- הבנות : מה זה?
- עדנה : יש לי הצעה. הוא בן-מלך, נכון? אנחנו יודעים שזה ב"צחוק", אבל לא חשוב... אז גם אנחנו נהיה נסיכות ובנות המלך ב"צחוק", ואנחנו נרקוד סביבו במעגל ונשתחוה לו...
- הבנות : טוב! - טוב! -
(משחק מחול מתאים, מתיא בתוור).
- נער א' : (מופיע ברקע; תוך כדי משחקם של הנערים שמעבר לקלעים. מסתכל, מנופף בידו, כקורא לנערים. ההם באים). הביטו, בן מרקד עם בנות!
- עדנה : הם באו כבר שוב להפריע.
- נער א' : (אל מתיא) מי אתה? פרצוף חדש. נדמה לי, כי אתה קצת מוכר לי -
- מתיא : לא, אני לא מכאן. מרחוק.
- נער א' : למה אתה משחק עם בנות? מה אתה - בת? ואם אתה בת, אז איך קוראים לך?
- הנערים : איך קוראים לך, ילדה? - ולמה אתה לובש מכנסיים? --
- הבנות : מה התנפלתם עליו?
- עדנה : בואו, נמשיך, ושהם יתפקעו!
- נער א' : אם נער אתה, מוטב שתבוא לשחק אתנו.
- הנערים : בוא אתנו, יותר כדאי לך! - עזוב אותם! -
- הנערות : עזבו אותו פרחחים.
- הנערים : לשתוק, אווזות! - גע-גע-גע!
(מתוך המהומה מופיע נ ע מ ן, ברקע הבמה)
- נעמן : לאן נעלמתם, חבריאה? מה אתם רואים פה?
- נער א' : יש כאן איזה פרצוף חדש, המשחק עם בנות. בת במכנסיים.
- נעמן : (מתקרב) כדאי לראות. (מתיא מנסה להפנות ראשו ממנו) מעניין, כמה הוא דומה למלך מתיא -
- קולות : למלך מתיא?
- נער א' : גם אני חשבתי מיד, כי הפרצוף דומה. לפי התמונות שבעתונים ובחלונות הראווה.
- קולות : באמת, באמת!

- מתיא : (מתבלבל) לא, אתם טועים. אני בכלל לא דומה למלך
מתיא ...
- קולות : דומה, דומה!
הפרופסור : (בא, תופס בידו של מתיא) הגיעה השעה לחזור הביתה.
(יוצא אתו מהר)
- נעמן : זה היה המלך מתיא! ... (הכל נדהמים) האיש הזה הוא
הרופא המלכותי ...
- כרמלית : מיד ראיתי שהוא נחמד - - -

סוף התמונה

ת מ ו נ ת ב י נ י י ם

- מוכר עתונים : "השחר הצעיר" ! עתון "השחר הצעיר" (- המלך מתיא
א" : יצא לטייל בין ילדים פשוטי העם, בגן הפשוט! - המלך
מתיא שלח מתנה לכרמלית, בחו של מפקד מכבי-האש,
בובה גדולה עד התקרה! - כל ילדי המדינה שמחים, שיש
להם פעם מלך קטן. אחד משלהם!
- (מאחורי הקלעים: " יחי המלך מתיא!" - " יחי המלך
מתיא!")
- מוכר עתונים : (בא מצד אחר) "חדשות הצהריים" ! "חדשות הצהריים"!
ב" : אקסטרה טלגראמה! שלושת המלכים הגישו אולטימטום
ומאיימים בהכרזת מלחמה! מועצת השרים מתכנסת
לדון באולטימטום! שגרירי המדינות מחכים לתשובה!
אקסטרה טלגראמה! שלושת המלכים מאיימים וכו'.
- (ממשיך להכריז קצת גם אחרי צאתו)

* * * *
* * *

תמונה רביעית

(המשחק מתנהל בחדרו של המלך ובאולם הכתר בעת ובעונה אחת. באולם הכתר נראים השרים בהכנסם. " מחליפים דברים" ביניהם באלם קול, על דרך הפנטומימה. מ ת י א פוסע בחדר המלך אנה ואנה, ידיו לאחוריו. מרוגז).

- מתיא : (צועק) שר הטקס! היכן שר הטקס! לקרא לו מיד!
- שומרי הסף : לפקודתך, הוד מלכותו. (יוצאים, מכריזים "שר הטקס!", וחוזרים מיד)
- שר הטקס : (בא מבוהל) לשרותך, הוד מלכותו.
- מתיא : ביקשתי לראיון את שר-המלחמה. מדוע איחד לבוא?
- שר הטקס : הראיון נתבטל, לצערי. שר-המלחמה מבקש סליחה, לא יוכל לבוא.
- מתיא : אני דורש, כי שר-המלחמה יתיצב תיכף ומיד לפני!
- שר הטקס : שר-המלחמה נמצא ברגע זה בישיבה דחופה ביותר.
- מתיא : אם כן, אהיה גם אני בישיבה דחופה ביותר. (פונה לצאת)
- שר הטקס : הוד מלכותך יואל - נא לחכות רגע קט -
- מתיא : אפילו לא רגע -
- שר הטקס : (בתחנונים) הוד מלכותך, יואל נא לרחם עלי, אסור לי להרשות. איך זה לפי התקן והנהגה. עתיד אני ליתן את הדין. עלי להודיע תחילה -
- מתיא : טוב, חס אני עליך, אינני רוצה לגרום לך צרות. אני מוכן לחכות עשר דקות. אבל רק עשר!
- שר הטקס : חודה, הוד מלכותו. (יוצא בחיפזון)
- מתיא : (ניגש לראי, עושה הבעת פנים תקיפה) נדמה לי, שאני דומה קצת לנאפוליון... (פוסע החוצה בהילוך נאפוליוני).
- (המשחק נמשך בישיבת השרים)
- ראש השרים : ובכן, רבוחי, עלינו להגיע לכלל החלטה. השעה קרבה. שגירי שלושת המלכים מחכים לחשובה. מתכבד אני למסור את רשות הדיבור לשר החוץ.
- שר החוץ : כבוד השרים! רצוני לנקוט עמדה, שאינה משתמעת לשתי

שר : פנים. היום, רבותי שהוצג לפנינו אולטימטום, אין בידינו ברירה אלא לענות: כן או לא! אם נשיב "כן" הרי תהיה זו כניעה. ואם נאמר "לא", פירוש הדבר – מלחמה. ואשר למלחמה, רבותי; השאלה היא: האם מוכנים אנו מכל הבחינות למלחמה זו. – אני גמרתי, רבותי. תודה.

ר"ה השרים : רשות הדיבור לשר המלחמה.

שר המלחמה : כמובן מאליו, בתור שר-מלחמה, חייב אני להיות בעד מלחמה. ההגיון מחייב. זהו ענין של מקצוע. כשם שכנר איננו כנר אם איננו מכנר. וכשם שהסנדלר אינו סנדלר אם אינו מסנדלר, כך גם שר המלחמה וגנראלים אינם ראויים למקצועם, אם אינם עושים מלחמה... אם יש תותחים – חייבים הם לירות פעם, שאם לא כן – עלולים הם להחליד. אבל – אבל – אבל – זאת הצרה, כי התותחים שלנו, ברובם, מכוסים ברגע זה חלודה, מחוסר שימוש... ומלבד זאת, כמה גדודים מחיילנו סובלים מכאב בטן –

שר המשפטים : (קופץ ממקומו) ארשה לעצמי לשאול, כיצד קרה דבר מתפיר כזה?

ראש השרים : אדוני שר המשפטים, אבקש לא להפריע לנואם –

שר המשפטים : זו היתה רק שאילתה מהמקום.

שר המלחמה : הסבה ידועה: הצבא קלקל את הקיבה, משום שהאכילו אותו דגים מקולקלים. והיות וכידוע, שהצבא צועד על קיבתו – – –

שר התחבורה : האם לא היה זה מעשה חבלה, או רשלנות פושעת?

שר המלחמה : על כך יוכלו, בודאי, לענות שר המסחר ושר הבריאות האחראים לטיב הדגים ולהיגינה של המזון.

שר המשפטים : יש להצטער על כך, שהשרים הללו אינם נוכחים בישיבה זו.

ראש השרים : אף אני מצטער, אדוני שר המשפטים, אך שני השרים נעדרים מטעמי בריאות: הם עצמם אכלו מאותם הדגים...

שר הטקס : (נכנס כבד – נשימה, חש אל ראש השרים ולוחש על אוזנו)

ראש השרים : יש בפי שר הטקס הודעה דחופה. בבקשה!

שר הטקס : הוד מלכותו עומד על כך, שיוזמן מיד לישיבה זאת. ואם כתום עשך דקות לא יוזמן – יבוא לכאן על דעת עצמו.

- שר הכספים : הרי זה אולטימטום נוסף, מצד שלא ציפינו לו!
- ראש השרים : ומה חושב אותו פרחח לעשות פה ?
- שר הטקס : לא אדע לענות על כך, רבותי.
- שר המשפטים : אדוני ראש השרים, החוק אוסר לכנות את המלך בשמות גנאי בישיבות רשמיות. בשיחה פרטית רשאי אתה לכנותו בכל שם-גנאי שבעולם. כאן - מותר לאדוני לחשוב, אך לא לומר.
- ראש השרים : שכחתי. סליחה.
- שר המלחמה : (מוציא את שעונו) רבותי, המלך קבע לנו עשר דקות. לפי הערכתי, שבע-שמונה דקות עברו כבר. אני איש צבא, וחובתי למלא את פקודות המלך בדיוקנות. (ברגע זה נראה מתיא בחדרו, לוקח בידיו את הכתר, ויוצא לכוון אולם-הכתר, שני שומרי סף מצטרפים ללוותו).
- שר הכספים : (מצביע)
- ראש השרים : בבקשה, אדוני שר הכספים.
- שר הכספים : אני מבין, כי המצב מסובך. אבל, איך נוכל לשתף בהכרעות גורליות כאלו מלך-ינוקא. כיצד יוכל להתמצא ולהחליט בתקציב המלחמה, כשאיך לו עדיין ידיעה מושלמת בלוח-הכפל, למשל -
- שר המשפטים : הרי זו פגיעה רשמית נוספת בכבוד המלך!
- שר המלחמה : אני את חובתי אמלא. אדוני שר הטקס - נלך.
- (פונים ליציאה, אך בו ברגע נכנסים שני שומרי הסף)
- שומרי הסף : (מכריזים). הוד מלכותו!
- מתיא : (נכנס) עשר דקות, חמישים וחמש שניות, אדוני שר הטקס ...
- (מושיט לו את הכתר. שר הטקס שם את הכתר בראשו של מתיא)
- מתיא : (תופס מקומו בראש השלחן) ובכן - מלחמה?
- שר המלחמה : כן הדבר, הוד מלכותו.
- מתיא : אני שמח מאד. רבותי השרים, חייבים אנו להגן על מולדתנו, להגן על כבודנו
- שר המלחמה : מבין אני, כי יש ברצון הוד מלכותו להשיב מלחמה לשלושת המלכים -

- מתיא : ומה חשבת, אדוני שר המלחמה, כי אכרע על ברכי
 ואבקש מהם לכרות עמי ברית-שלום?
- שר המלחמה : אלה דברי מלך !
- שר הטקס : לא לשוא מלכנו הצעיר הוא בנו של המלך אחיקם
 הנבון... (מוחא כף)
- שר החוץ : ירשה נא לי, הוד מלכותו, רק שאלה אחת: האם הביא
 בחשבון גם את כל הסיבוכים המדיניים והכלכליים ואת
 הפרובלימות הדיפלומאטיות שנובעות מהחלטה זו ?
- מתיא : גף את הפרובלימות וגם את הדיפלומטיות נניח, בעזרת
 האל. כך עשו אבותי.
- כולם : (מלבד ראש השרים) הידד! יחי המלך!
- ראש השרים : (בראותו כי נשאר בודד) יחי המלך ! ... אכן, נאום
 גדול, היאה לנכדו של לב-זאב המנצו... ובכן, רבוחי
 מלחמה.
- כולם : (קמים) מלחמה !
- ראש השרים : רבוחי, אני סוגר את הישי - - -
- מתיא : רגע; אדוני שר הטקס.
- שר הטקס : לשרותך, הוד מלכותו.
- מתיא : נא לדאוג לכך, שהסוס הלבן יהיה מוכן!
 (הכל משתוממים)

סוף התמונה

תמונה חמישית

- (ליד הגדר של גן-המלך. מתיא מהלך מעבר מזה של הגדר. מודאג)
- מתיא : ... עוד לא באו לקרא לי ... כבר עברו שלושה
 ימים - ולא כלום. לא מלחמה ולא סוס לבן ... ואולי
 הם שוב רימו אותו ? -
- רפאל : (מרחוק) קו - קו, קו-קו, קו - קו !
- מתיא : (שורק)
- רפאל : (מעבר לגדר) מתיא !

- מתיא : (רץ אליו) מה קרה ? איפה היית כל הזמן - שלושה ימים ?
- רפאל : לא יכולתי לצאת מן הבית, כי אבא פשט את עורי מעלי. (מראה לו סימנים על גופו).
- מתיא : למה - טוב ?
- רפאל : לאבא שלי יש הרבה הזדמנויות. זוכר, כי הבטיח שברגע שהמלחמה תפרוץ - ישתכר מרוב שמחה.
- מתיא : כן, נו ?
- רפאל : נו, והמלחמה התחילה כבר.
- מתיא : מה ? התחילה כבר ?
- רפאל : שלשום. מה, אינך יודע שהתחילה ?
- מתיא : טוב "סדרו" אותי! השרים האלה - אי אפשר אתם! לא יכולים לחיות, אם אינם משקרים!
- רפאל : ומה! ורק ההורים והמורים אומרים לך, כי אסור לשקר. לילדים אסור. אבל הם עצמם - אוי - אוי!... אבל, הפעם אבא הרביץ לי אולי קצת בצדק - אבל יותר מדי.
- מתיא : מה עשית ?
- רפאל : סחבתי ממנו את האולר הצבאי ואת חגורת הכדורים -
- מתיא : גנבת ? זה לא יפה. אסור.
- רפאל : אני יודע. אבל לא היתה לי בהירה. זה למען המולדת.
- מתיא : אינני מביין.
- רפאל : אני יוצא למלחמה !
- מתיא : אבל איך ? לא יקבלו אותך
- רפאל : יקבלו. כבר סידרתי. חייל אחד, מכר שלי, הבטיח לקחת אותי. הוא יחכה לי לא רחוק מתחנת הרכבת.
- מתיא : שמע נא, מתי אתה יוצא ?
- רפאל : הלילה, בחצות. אני בורח מהבית.
- מתיא : אתה יודע מה -
- רפאל : כן -
- מתיא : אני אברח אתך יחד.
- רפאל : מצוייץ! אם כן, שמע, שלא תשכח לקחת מעיל חורף של חיילים, שינל קוראים לזה. והעיקר: תביא אתך

- נקניקים, מוטב י"ש. ואם אפשר - גם טבק לעישון.
- מתיא : ומאיך אקה ?
- רפאל : במטבחו של המלך - חסר ? נכנסים בחושך ולוקחים.
- מתיא : להיכנס בחושך ? זאת אומרת - כמו לגנוב ...
- רפאל : מלך - וטי ... תם! מעצמך אתה גונב -
- מתיא : אבל, בכל זאת -
- רפאל : ראה. אנו יוצאים למלחמה. ובמלחמה מותר אפילו לרצוח. לשרוף, לרמות, - ולקחת כמה נקניקים מהמטבח שלך - אסור ?
- מתיא : אולי אתה צודק. מה אפשר לעשות ? מלחמה!
- רפאל : הנה, כך אני אוהב אותך. ובכך מתיא אגודל, הלילה!
- מתיא : הלילה, בחצות!

סוף התמונה

תמונה שישית

- (חייל צעיר, חייל קשיש וחייל אדמוני יושבים על ילקוטיהם וצוררותיהם. צפירות קטרים נשמעות מפעם לפעם. החייל הצעיר צופה למרחוק).
- חייל אדמ" : אנו נשב פה, כנראה, עד שתיגמר המלחמה ולא נגיע לחזית.
- חייל קשיש : מה בוער לך, עול-ימים. לחזית? החזית לא תברח.
- חייל אדמ" : נמאס לי לשבת פה על החבילות ולחכות. במקום המטונף הזה. דחסו אלפי חיילים בתחנת הרכבת וכל הרחובות מסביב ורכבות איך. מוטב בחזית מאשר פה.
- חייל קשיש : מאיך ידוע לך כי מוטב, בחור ? אתם הטירוניס, הנכם תמיד חסרי סבלנות ובעלי דמיונות. רוצים להגיע לחזית, להרוג כמה אויבים, את הנותר לוקחים בשבי - וחסל, חוזרים הביתה!
- חייל אדמ" : המלחמה לא תימשך זמן רב, במילא.
- חייל קשיש : מניין לך ?
- חייל אדמ" : הקציין אמר.

- חייל צעיר : (תוך כדי צפיה) אבל היכן הבחור ההוא? כנראה שתעה בדרך ואינו יכול למצא אותנו.
- חייל קשיש : אתה מתכוון לארנבון שלך, אשר הבטחת לו לקחתו עימנו?
- חייל צעיר : מובן, שאליו... הו, חכו רגע. נדמה לי, כי מישהו מתלבט שם, בין הארגזים (קורא ומנופף בידיו) רפאלקה! הנה, כאן! סוף סוף הגיע.
- חייל קשיש : (מסתכל) מי משניהם? אני רואה שניים.
- חייל צעיר : כן, אני רואה, שעוד אחד נגרר אחריו... השד יודע. חיכף נראה. (רפאל ומתיא באים. יגעים. מתיא לבוש "שינל" ארוך ממידתו).
- רפאל : הנה, הגענו.
- חייל צעיר : אני רואה... ולמה איחרת?
- רפאל : שאי אפשר לעבור בין המון החיילים.
- חייל צעיר : (כלפי מתיא) ומה טיבה של בובה זו, הנגררת מאחוריך?
- רפאל : גם הוא רוצה ללחוס בעד המולדת.
- חייל אדמ"ק : (צוחק) לוחס. בן כמה אתה?
- מתיא : אני בן... מספיק שנים.
- חייל צעיר : למה הבאת אותו, אני שואל.
- רפאל : מוכרח הייתי לקחתו.
- חייל צעיר : מה - מוכרח! אילולא אני, לא היו מקבלים אותך בכלל. ואתה עוד מביא אתך גור-כלבים כזה.
- רפאל : אל תרחיב פיך! הודות לו, יש לי קוניאק ועוד מיני דברים.
- חייל צעיר : קוניאק? הרי אלה דברים אחרים לגמרי.
- חייל קשיש : האומנם קוניאק אמיתי יש לך, ארנבון?
- רפאל : אמיתי שבאמיתי. קוניאק של מלכים. (מתיא מושכו בבגדו, באיך רואה)
- חייל צעיר : הבה לגימה, ונראה! (חולץ פקק, מריח, מגיש אל פיו)
- מתיא : נדמה לי, כי נותנים קודם לזקן מכולם. (הצעיר נבוך, ומוסר לקשיש)
- חייל קשיש : בן חיל, קטינא! כנראה, העכברון הזה לא על אשפתות גדל... (לזגם) או-אום. אף אמנם קוניאק מלכים הוא. (מעביר לאדמוני).

- חייל אדמ" : (שותה)הנה, לזה ייקרא משקה. אם קוניאק כזה שותה המלך בכל יום, תיפח רוחו, הריהו רואה חיים בעולם הזה, ייקחהו אופל! (מוסר לצעיר)
- חייל צעיר : כיצד יכול המלך שלנו לשותות קוניאק, והלא ינוקא הוא. בקבוק-מציצה מן הדין לתת לו או שמן דגים - - - (מגיש אל פיו. לפתע נשמע קול נפץ, וכולם משתטחים על הארץ)
- מתיא : (בשכבו ליד רפאל) זה כבר המלחמה ?
- רפאל : אינני יודע. כנראה.
- מתיא : אתה פצוע ?
- רפאל : איך אני יכול לדעת ! ?
- הקשיש : אפשר לקום, זה נגמר. (קמים)
- מתיא : מה זה היה ?
- חייל צעיר : (אל הנערים) היעלמו, דב-הסמלים הולך- אבוד!
- רב-סמל : (בא בחיפזון מצד ההתפוצצות) עדר בהמות, ראשי חמורים מטומטמים!
- חייל צעיר : (מנסה לחפות על הקטנים) מה אירע שם, רב-סמל ?
- רב - סמל : מוחות נקובים כאלה, אינפאנטילים, דכילי-ולך עשה מהם חיילים.
- חייל קשיש : (מצדיע) היואיל רב-הסמל לומר לנו, מה היתה ההתפוצצות?
- רב-סמל : מה היתה ההתפוצצות! נותנים לזנב -חמור, לדגנראט, להעביר חבית רקסות, ומתישב עליה לנוח באמצע הדרך, ומדליק מקסרת - - - (רואה את מתיא ואת רפאל) ומה אלה עושים כאן ?
- חייל צעיר : אדוני רב-סמל, אלה השניים, אתה מבין ... אחד מהם התנדב.
- רב-סמל : מתנדב ... וזה מוצץ-הפטמה, אף הוא רוצה להתנדב?
- רפאל : כן, אנחנו יחד.
- רב-סמל : נו, ותעודות מעבר יש לכם?
- רפאל : (חופס את בקבוק הקוניאק שנשאר על הארץ מקודם)יש לנו ...
- רב-סמל : (מחייך, נוטל את הבקבוק) תעודת-מעבר כשרה, כשרה לחלוטין...
- רפאל : (מוציא מילקוטו נקניק וטבק) ויש לי גם שאר הדוקומנטים... (נותן לרב-סמל ומחלק גם לאחרים).

- חייל צעיר : ולי לא אמרת כלל, שיש לך -
- רפאל : כי ידעתי, שצריך לשמור על התעודות לשעת הצורך... .
- רב-סמל : (צוחק. האחרים אתו) בני חייל, בני חייל! - נו, כל תעודה טעונה בדיקה, אם אינה מזויפת... לחיי המלך! (לוגם לגימה ממושכת)
- השלושה : הי, עצור! גם אנחנו נתינים נאמנים של המלך... . (שוחים, אוכלים נקניק, מיטיבם ליבם)
- חייל אדמ"ק : (אל הקטנים) שתו גם אתם, חברים חיילים.
- חייל קשיש : הבה ונראה, אם יודעים אתם להלחם. (השנים שוחים, רפאל ראשון)
- רפאל : הו, זה טוב.
- מתיא : אוף! -
- חייל צעיר : טוב, הא?
- מתיא : קצת מר וקצת שורף. אבל יותר טוב משמן דגים... . (צוחקים)
- רב-סמל : (מבושם קצת) שמעו, סייחים, כלום אומרים אתם באמת להילחם?
- השניים : לשם כך אנו נוסעים.
- רב-סמל : אה, למה לכם העסק הזה? שובו הביתה. הנה, המלך - ינוקא כמוכס, יושב שם בארמונו ונהנה מכל טוב, ואתם נוסעים להלחם למענו.
- רפאל : מאין ידוע, כי המלך יושב בארמון. אולי גם הוא נסע לחזית?
- חייל קשיש : מלכים אינם נוסעים עתה למלחמה.
- מתיא : מלכים אחרים לא נוסעים. והמלך מתיא דוקא נוסע. -
- חייל קשיש : אה, כל המלכים שווים. לפנים נהגו, אולי, אחרת.
- חייל אדמ"ק : מי בכלל, יודע מה היה לפנים. אפשר שכבו גם אז, כמו עכשו מתחת לשמיכה, בשעה שהחיילים רבצו בחפירות למענם... .
- חייל צעיר : מתפטמים בתרנגולי-הודו צלויים, בשעה שאנחנו אוכלים שעועית וכרוב, עלוקות מוצצות דם -
- רב-סמל : הווה זהיר, בחור. על דברים כגון אלה, אפשר לקבל כדור - - -
- רפאל : (במכוון) אולי תשירו קצת שירי חיילים? אתם מדברים יותר מדי... .

- מתיא : (אל רב-סמל) מדוע הוא יקבל כדור ?
- חייל קשיש : כשחגדל - תביץ. יקרה לפעמים, שמישהו מתיר יותר מדי את הלשוץ - קושרים לו את הגרון... (תקיעות חצוצרה, אחר כך רמקול)
- הרמקול : הקשיבו, הקשיבו! גודד שבע-שבע-שבע, גודד שבע - שבע - שבע, היכוץ לעלות לרכבת, להתיצב למפקד על רציף מספר אחד. (כולם קופצים ממקומם)
- רב-סמל : (אל מתיא ורפאל) אתם, חכו פה, עד שהקציץ יערוץ אח הביקורת. אתן לך סימן, מתי לעלות לרכבת. (יוצאים)
- מתיא : אינני מביץ פה משהו, רפאליק, החילים הולכים להילחם למען המלך - ואינם אוהבים אותו. צועקים "יחי המלך"-ואחר כך מקללים אותו.
- רפאל : עזוב, זה סתם כך, חיילים אוהבים לשתות ולקלל.
- מתיא : לא, לא. אני חושב, כי משהו לא בסדר. החיילים אינם אוהבים את המלך.
- רפאל : לא כולם. לא כולם... אבל הילדים כולם אוהבים את המלך מתיא.
- מתיא : אוהבים - ומקנאים. כי לרבים מהילדים אין כסף לקנות בובה או נעליים, או אפילו לחמניות בכל יום -
- רפאל : אינני מביץ. אתה חושב מיד על כולם!
- מתיא : צריך לעשות כך, שיהיה טוב בשביל כולם. אתה יודע, כשאחזור מן המלחמה בנצחון - אדע כבר מה לעשות.

סוף התמונה

תמונת ביניים

- קריין : המלחמה נגמרה. המלך מתיא חזר מהמלחמה, לאחר שהראה מעשי חכמה וגבורה גדולים. כסייר קטן ואמיץ הוא הצליח לגלות את מחסני הנשק של האויב, והודות לו, עלה בידי חיל – התותחנים לפוצץ אותם.
- קרייניח : איש לא ידע כל הזמן, כי המלך, משום שכולם קראו לו "מתיא אגודל". לבסוף נודע הדבר, כי הוא המלך מתיא האמיחי, והוא חזר אל הבירה כמנצח.
- קריין : לאחר כל מה שראה ושמע מן החיילים במלחמה, חשב מתיא כי לא די להיות רק גבור מלחמה. צריך לעשות שיהיה טוב לילדים ולאנשים גם בימי שלום. וביחוד – למען הילדים. הוא רצה להיות מלך הילדים.

תמונה שביעית

- (באולם הכתר. משתתפים כל השרים ומתיא. את הישיבה מנהל ראש השרים.)
- מתיא : אני חושב, כי הסברתי ברור מה אני רוצה. אתם תתעסקו בענייני הגדולים, ואני אהיה מלך הילדים. כי איך אני מבין מספיק בכל העניינים של הגדולים; אבל גם המבוגרים אינם יודעים טוב – טוב, מה צריכים ומה רוצים הילדים –
- ראש השרים : מדוע לא ? גם אנחנו היינו קטנים לפנינו. כל מבוגר היה פעם ילד.
- מתיא : נכון, אבל הם שוכחים זאת, או שאיך להם זמן לחשוב על הילדים.
- שר החוץ : אדוני המלך סבור, כי הוא יודע כבר הכל מה שנחוץ לילדים ?
- מתיא : לא את הכל. לכן מיניתי את חברי-לנשק רפאל, כיועץ. ועל כן הצעתי, כי הילדים יבחרו פרלאמנט שלהם, ושם הצירים יציעו את הצעותיהם.
- שר המשפטים : (מצביע, ומקבל רשות דיבור) אבל, ההצעה הזאת היא בניגוד לחוק המקובל, שהוא שריר וקיים זה שלוש-מאות שנה. החוק מספר שש מאות שבעים ושמונה, סעיף מאתיים עשרים וחמש, סעיף משנה שלוששים ושבע, חוספת הערה ארבע, דן בשאלה זו בפרוטרוט.
- ראש השרים : ומה נאמר שם, אדוני ?

- שר המשפטים : שם נאמר: הילדים נחשבים לקנין הוריהם.
- מתיא : ומי חושב לקחת אותם מהם?
- שר המשפטים : ירשה נא, אדוני המלך... (ממשיך) "ההורים הם השליטים הבלעדיים על ילדיהם, והילדים חייבים לסור למשמעם בכל" -
- מתיא : ואם ההורים, לפעמים אינם צודקים?
- שר המשפטים : אין דבר כזה, אדוני המלך... ועל כך מדובר בפאראגראף שמונה-עשר, פסקה ארבע-עשרה, לדבר המלך במועצתו שפורסם בכרך שבעים וחשע, חלק ג' פרק שני ---
- מתיא : די נמאס! לעזאזל, לאבדון, לאלף השדים ורוחות, עם כל הטינ - - סליחה, רבותי, זה עוד מימי החזית... כי אפשר להתבלבל! (כחוזר) כרך תשעים ושבע, פרק ג', פונוגראף מספר אני-לא-יודע-כמה ---
- ראש השרים : (מתקן) פאראגראף, אדוני המלך.
- מתיא : לא איכפת! יהיה פאראגראף, יהיה פוטוגראף, מה זה חשוב! אני רוצה כי יקום פרלאמנט לילדים ודי!
- קולות : אבל אי אפשר, אדוני המלך! - לא היה תקדים כזה בשום מדינה! אי אפשר שלא היה.
- שר הכספים : האדון שר המשפטים צודק!
- שר התחבורה: אין לרמוס את החוק! אין החוקים הפקר!
- קולות : לא יתכן - אי אפשר! - זאת מהפכה! (ראש השרים דופק בפטיש).
- מתיא : כל הספרים העבים האלה וכל הפארטאגראפים המסובכים שלכם, הם רק כדי שאתם השרים, וכל המבוגרים, תוכלו לעשות מה שאתם רוצים. אני דורש - - -
- שר המשפטים: אבל אין כל אפשרות, לפי החוק לחוקק חוק בניגוד לחוק -
- שר הכספים : נקיים פרלאמנט של ילדים. הם יחליטו כל מיני החלטות, ואנחנו נצטרך לבצע. ומי יצטרך לתת את הכסף? משרד הכספים! אין לנו תקציב לכך!
- שר התחבורה: אם יהיה פרלאמנט משלהם, הם עלולים לחוקק חוק, כי לכל הצעירים מותר לנסוע ברכבת חינם -
- שר החוץ : ובכלל! עוללים ויונקים יחליטו על עניניהם - ואנחנו נבצע. יפה!... האפרוחים יחליטו, מה על התרנגולות לעשות...!

- כולם : (בעירבוביה מלבד שר המלחמה ושר הטקס) מצי עוללים ויונקים נחיה ? ! - אי לך ארץ, שמלכך נער! - המבול! המבול! (מהומה. ראש השרים מנסה להשתיק בעזרת הפטיש והפעמון כאחת, ואינו מצליח).
- מתיא : (חוצס הפטיש מידי ראש השרים) שקט שיהיה! (הכל נדהמים מהתוקף) אם לא ישלוט כאן סדר, נדאג להשליט אותו! (אל שר המלחמה, ששתק כל העת) אדוני, שר - המלחמה -
- שר המלחמה : לפקודתך, אדוני המלך.
- מתיא : וגם אתה, אדוני שר הטקס -
- שר הטקס : לשירותך, הוד מלכותו!
- מתיא : האם פלוגות הצבא ומשמר-המלך מוכנות לפעולה?
- שר המלחמה : יחידות הצבא במצב הכן, מסביב לארמון, מחכים לפקודה.
- שר הטקס : משמר המלך על משמרתו, מוכן למילוי תפקידו. (השרים נבוכים, תמהים איש אל רעהו).
- מתיא : אבקש לשבת. (השרים יושבים בצייתנות) יכול אני לאסור את כולכם. אחם יודעים כי החיילים, חברי לנשק, הם בעדי ומוכנים לעזור לי. אבל לא אעשה זאת. אני רוצה כי נסתדר בינינו בשלום. שהגדולים לא יפריעו לילדים, והילדים לא יפריעו לגדולים. כשאגדל ואלמד מספיק, רק אז אהיה מלך לגדולים.
- שר החוץ : דברים של טעם!
- שר המשפטים : דברים נבונים! שפתיים יישק! (קולות הסכמה)
- ראש השרים : ובכן, ניגש להצבעה רבוחי. (הכל מצביעים בעד ההצעה) ההצעה נתקבלה פה אחד.
- שר המשפטים : אבקש רשות. - אני שמח, כמובן, כי ההצעה נתקבלה. אולם, לשם שמירה על החוק, אבקש להכניס תיקון קטן -
- ראש השרים : מהו ?
- שר המשפטים : על הוד מלכותו להיקרא מהיום והלאה: "המלך מתיא המתקן הראשון" -
- מתיא : לשם מה ?
- שר המשפטים : פירוש הדבר, כי הוא המלך המתקן חוקים, בהתאם לחוק.
- מתיא : טוב. מהיום והלאה איקרא: "המלך מתיא המתקן הראשון". תודה.

- ראש השרים : מתכבד אני לסגור את הישיבה.
- מתיא : עוד רגע, רבותי. עלי לעשות מיד איזה תיקון: יקבל נא מחר כל תלמיד בית-ספר חצי קילו שוקולד.
- שר הכספים : זה יותר מדי. לא בריא לשיניים. אני סבור, כי רבע קילו מספיק בהחלט.
- שר התחבורה: אבל מחר לא יוכל הדבר לצאת לפועל. חמישה מליון תלמידים בבתי-הספר. חמישה מליון כפול רבע - הם מליון ורבע המליון קילוגרם.
- מתיא : כל כך מהר, חשבון גדול כזה - "על הראש"?
- שר התחבורה: והרכבות שלנו צריכות להוביל את השוקולאדה, במשך שלושה שבועות.
- מתיא : טוב, מסכים. יהיה רבע קילו, יהא בעוד שלושה שבועות ובלבד שיהיה - - -

סוף התמונה

תמונת ביניים

- מוכר עתונים : פרלמנט הילדים הראשון בעולם, נפתח אתמול בישיבה חגיגית, בנוכחות אורחים מכל ארצות תבל. א" :
- מוכר עתונים: רפאל, יועצו של המלך לענייני ילדים, נבחר ליושב-ראש הפרלמנט. ב" :
- מוכר עתונים: הוחלט, כי הדגל הירוק, סמל הנעורים, יהיה הדגל של מדינת הילדים! כל בתי הספר ומועדוני הנוער קבלו את הדגל הירוק. א" :
- מוכר עתונים: לילדים הקטנים מחלקים דגלונים ירוקים חינם, לכבוד המאורע. ב" :
- (באים בחפזון ילד או שניים, אשר צרורות דגלונים בידיהם, ומכריזים: "דגל ירוק! ירוק!" - ילדים אחרים קטנים, באים במרוצה, מקבלים דגלונים, ויוצאים בצהלה)
- קריין : משלחות מכל חלקי תבל, מכל הצבעים והגוונים, באות לראות וללמוד את החידושים והתיקונים של המלך מתיא! המלך מתיא השכיל לקשור קשרי שלום וידידות, אפילו עם המלכים הצהובים והשחורים ביערות העד.
- מוכר עתונים: מהונולולו עד ארץ זולו / מבולאוואיה - המטאבולו/באים, נוהרים! א" :

מוכר עתונים : הנסיך והשחור פארדמו זוללויה, שגרירו של המלך בום-
 ב' : דרום מארץ קאניבאלויה, ארץ אוכלי אדם - בא לחלות
 את פני המלך מתיא!

ת מ ו נ ה ש מ י נ י ת

(ברגע שמוכר העתונים גומר ונעלם מן הבמה, מתחילים כלי הנגינה ה-
 "אפריקניים" להקיש בקצב ער. ה נ ס י כ ה ש ח ו ר הכוהן - המכשף,
 ואתם כל המשלחת - קבוצות רוקדים ורוקדות - באים בטקס השתחויות
 ובמחול הכבוד.
 באולם הכתר - מתיא, השרים והפרופסור).

הנסיך השחור: שאלאמאטאטא קילמנג' ארה. שבחובוס רובוש אבדובוניני
 הבמבלבך! קאלא גודאלי טו טו!

הפרופסור : (מתרגם) הוא אמר: בשם אלוהי האש האדיר קילמנג' ארו,
 שלום על ראש אדוני המלך. עבד אני לציפורן אגודל
 רגלך הימנית.

מתיא : אמור לו בשמי: "ברוך תהיה בבואך!"

הנסיך : (מודה בתנועות ראש)

מתיא : הוא כאילו הביך מה שאמרתי -

הנסיך : (תנועות הסכמה)

הפרופסור : גם לי נראה. אשאלהו. קארומבאלא קונאקוטו מבניניך?

הנסיך : חייטא. צומבה-לומבה-קאסאכומבא! יובודבעע לבבבניבית.
 בתוחא שותא מבלבך.

הפרופסור : הוא אומר, כי הוא יודע את לשון הלבנים, אך לא טוב
 ביותר. ואסור לפי מנהגם לדבר אל מלך לשון עלגים.
 ברשות המלך - ידבר.

מתיא : (נותן לו אות)

הנסיך : המלך מתיא, הגבוה כמו עץ הבאובאבוס, מגודל כים, ממחר
 כברק, ולבן כשמש, אני מביא לך את הידידות של מלך חכם
 וגיבור שלי בום-דרום, שיתן קילמנג' ארא ויחיה שבעה אלף
 שנים ויראה בעיניו שלו מאה אלף נכד גדולים וקטנים.
 (מחכה לפי הרמז של הפרופסור. מתיא יורד מכסאו לקראת
 הנסיך. נערך טקס ברכה קומי "אפריקני". חוזר למקומו)

שר הטקס : (אל המלך) ברשות הוד מלכותו. - כבוד מעלתו הנסיך
 פראדמו זוללויה! מענין אותנו לדעת, איך וכיצד למדת
 לדבר בלשוננו?

- הנסיך : אני נסיך חשוב הרבה . שליח המלך בום-דרום , - מוכרח לומד גם שפה לבנית .
- ראש השרים : והיכן למד כבודו? הלא אין אצלכם בתי-ספר .
- הנסיך : לא בית-ספר , רק אחד - רחוק הרבה , ביער גדול . היה שם אחד לבן , השם שלו מישונו .
- השרים : אאה! - המ - המ! - -
- הנסיך : (מצביע על קלו-קלו) גם זה הקטנה למדה אותו המישונו . - הו , שוכח לספר: זה בת המלך הגיבור בום-דרום . שולח אותה אל כאן . ללמוד חכמות הלבנים .
- קלו - קלו : (ניגשת , קדה) הוד רוממותו המלך הלבן הצעיר , אני ומלכי שולח את ברכותיו . והוא מבקש כי הוד מלכותו ירשה לי להשאר בארצו , למען אוכל ללמוד פה ממעשי הלבנים .
- השרים : (רחש של השתוממות) איך זה? ! - יפה! -
- מתיא : ומה שמך , בת המלך?
- קלו-קלו : קלו-קלו .
- מתיא : איך?
- קלו-קלו : קלו-קלו - (יושבת במקומה)
- השרים : (משתאים זה אל זה) קלו-קלו... קלו-קלו... .
- שר החוץ : ברשות אדוני המלך - נוכל להמשיך , אדוני הנסיך .
- הנסיך : שמע מלך שלי בום-דרום , כי אדוני המלך הלבן עושה דבר גדול הרבה בארצו; וגם גן חיות גדול רוצה המלך מתיא לעשות בעד הילדים -
- מתיא : נכון , נכון .
- הנסיך : ויש ביער שלנו חיות פרא יותר הרבה מן הכוכבים בשמים . האריות שלנו אוכלים אנשים באחד יום , יותר כאוכלים כל חצר המלך בחודש - - -
- (כל הנוכחים פוערים זיהם)
- אבל עכשיו תאמר לכם כל דבר קלו-קלו . היא יודע הכל , יותר מהר . ראש קטנה - לומר יותר טוב הרבה , מאני גדול . היא יודע הכל . וגם אבא המלך שלח אותו . (נסוג ויושב)
- קלו - קלו : (קדה) אבי שלח אותי אליך , לאות כי מכבד הוא אותך מאד מאד , ורוצה בידידותך . אני בת-מלך הראשונה במדרגה אצל אבי -
- מתיא : הגדולה מכולן ?

- קלו-קלו : לא. יש הרבה בנות. אבל אמי היא מלכה.
- השרים : אאה! - אאה! -
- מתיא : וכמה יש לך אחיות?
- קלו-קלו : אולי שלוש מאות ושמונים -
- הנסיך : ושבע... שלוש שמונים ושבע. ועוד שש מאות בנים זכר.
- קלו - קלו : אבי אמר: הוא ישלח בשביל גן-החיות של המלך הלבן כל מה שיש ביערות שלו: אריות, ג'ירפות, קרנפים, קופים, צפרים, מכל הצבעים -
- מתיא : רוצה, רוצה, בוודאי!
- שר הכספים : ובכמה כסף זה יעלה לנו?
- קלו - קלו : (צוחקת) לא שום כסף. לאבי אין צורך בכסף וזהב.
- שר הכספים : כיצד בלי כסף? ולמה יתן לנו חינם?
- קלו-קלו : בהרים ובנחלים של אבי יש זהב המון, זהב בלי סוף!
- הנסיך : האנשים הלבנים אינם מביין, איך זה בלי כסף וזהב...?
- קלו - קלו : אבי רוצה רק זאת שתרשה לו לבוא להתארח אצלך, ואם תסכים להתארח אצלו. אבי חפץ מאד לראות ארצות של לבנים. הכלבים הלבנים לא רוצים לקבל את פניו, כי אומרים שהוא פרא - והוא כלל לא פרא.
- הנסיך : נכון מדבר בת-המלך. אם יבוא כבוד המלך מתיא להתארח בארץ קאגיבאלולויה, יוכל רואה, שלא אנו פראים...?
- קלו - קלו : כזאת אמר אבי שלי. (קדה, חוזרת למקומה)
- מתיא : בעצם, אפשר לנסוע -
- שר החוץ : (לוחש אל מתיא, מתיא על אוזן הפרופסור)
- הפרופסור : טוב, נשאל... (אל הנסיך) שאלה בלתי נעימה במקצת...?
- הנסיך : (מנוד ראש, להסכמה)
- הפרופסור : כלומר, אוכלים?
- הנסיך : (מנוד ראש, לשלילה)
- הפרופסור : כלומר, לא?
- הנסיך : כן - ולא. אכלו.
- הפרופסור : ועכשו?

- הנסיך : עכשו - לא הרבה. כמה אוכלים עכשו - לא נקרא:
לאכול ...
- קולות : בכל זאת, אוכלים! - הם אוכלים!
- הנסיך : מה זה? רק פעם אחת בירח -
- קולות : השמעטם? - אוכלים! בכל חודש! -
- מתיא : שקט. זה דוקא מעניין ... הלאה בבקשה. אמרת פעם
בחודש -
- הנסיך : אאה, כן, בחודש ... אחת פאס... אבל, רק מי לא עובד,
עצלן ושקרן... לא רוצה לעבודה - אוכלים. מדבר הרבה
שקר - אוכלים.
- מתיא : רק את אלה?
- הנסיך : רק. אה. כן, גם שונא, אויב במלחמה. מה שונא-אוכלים
וגם את אלה, את אלה שלוקחים ב - - ב... לא יודע
להגיד בלבנית. (אל הפרופסור) איך בלבנית: אנ-דנ-דינא
סופא-לאקא?
- הפרופסור : מי שנופל בשבי, שבוי ...
- הנסיך : אאה, השבוי. תודה. שבוי. גם כזה אוכלים. אבל מבשלים...
- השרים : איזה פראים! - אוכלים שבויים! - מבשלים!
- הנסיך : איני יודע למה למתרגו, אתם, אדונים הלבנים, לא עושים
מלחמה? עושים, אמח? ובמלחמה הורגים, אמח?
- שר המלחמה : אמח, - אבל איננו אוכלים.
- הנסיך : לא אוכלים - זה לא שכל טוב. הלבנים הורג בני-אדם-
ולא אוכלים. סתם מבז...מביז...בזבוז!
- מתיא : (צוחק בהנאה) זה דוקא מענין! יש לו שכל!
- הנסיך : זה דבר - לא מבין. אם אתם לא לאכול- מדוע להרוג?
שטוח! - (רחש מבוכה בין השרים) אבל אותך, המלך מתיא
בהיר כשמש, לא יאכל איש. המלך בום-דרום מיכנס-
אורחים גדול. (נופל אפיים ארצה).
- מתיא : ובכן. נזמין את המלך בום-דרום לכאן! ואחר כך, אני
אסע אליו. (תדהמה)
- קלו - קלו : קיקי, סיסי, המלך מתיא החכם. (משתחווים) עכשו, ירשה
נא להגיש את המנחה אשר שלח אבי לברית ידידות.
- (הנסיך נותן אות, והשחורים קמים ומגישים את סלי הזהב
והיהלומים. לאחר זה מחול-פראים לכבוד המלך משולב
קטעי-יחיד של הכוהן-המכשף, קלו-קלו והנסיך. תזמורת
תופים, חלילי באמבוק וכד')

תמונה תשיעית

(ישיבת הפרלמנט. רוב הצירים יושבים במקומותיהם, על הבמה המרכזית באותה שעה נפגשים באחת הפינות הקדמיות, על ספסל-גן מתיא וקלו-קלו. אחר כך - רפאל. מתיא שקוע בהרהורים).

- קלו - קלו : מה אתה חושב כל כך חזק, אדוני המלך?
- מתיא : יש הרבה בעיות. לפעמים יש לי מחשבות עצובות. אולי קצת צדקו המבוגרים, שלא צריך פרלמנט של ילדים לחוד ומבוגרים לחוד. צריך אולי להיות יחד. מה דעתך?
- קלו - קלו : איני יודעת עדיין. בשאלמד יותר - אולי אוכל לענות לך.
- מתיא : הנה נחתי פרלמנט לנערים, שיבחרו צירים, והם יגידו מה נחוץ ומה טוב בשבילם. ויש כבר ביניהם רבים, שאינם יודעים כבר בכלל מה לדרוש.
- קלו - קלו : שמעתי אותם, ישבתי ביציע הקהל. רצייתי לומר להם דברים, שהיו זוכרים - אבל אין לי רשות. התרגזתי נורא.
- מתיא : אני שמח, שלא התערבת -
- קלו - קלו : אני יודעת למה - מפני שאני שחורה, ואינם אוהבים אותי... (רפאל בא „סיגריה בפיו)
- רפאל : הו, מתיא, טוב שמצאתיך. חיפשתיך בכל המקומות.
- מתיא : לשם מה ?
- רפאל : באתי בשליחות חשובה. ענין רשמי.
- מתיא : מה הענין? דבר!
- רפאל : ראשית כל, שלא יהיה שמי רפאל, ככה פשוט, אלא: הרוזן לבית ראוך. זה לא טוב, אם יושב - ראש הפרלמנט הוא ככל הצירים.
- מתיא : מה זה מפריע ?
- רפאל : אינך מבין, וזה רע. סוף סוף יש לגמור גם עם השם "המלך מתיא". עליך להכתיר את עצמך רשמית לקיסר: "הקיסר מתיא הראשון".
- מתיא : ברצוני להישאר מתיא, מלך הילדים והנערים.
- רפאל : כרצונך. - אך מה שנוגע לי, אני רוצה להיות "הרוזן לבית ראוך", נשיא הפרלמנט. אחרת - אני מתפטר! (מוציא צרור תעודות מוכנות) הואיל נא לחתום.
- מתיא : (חותם) טוב, יהא כך.

- רפאל : מלבד זאת, נשיא הפרלמנט צריך לקבל גם שתי מכוניות -
 מתיא : למה שתיים ?
- רפאל : אחת לימות השבוע, ואחת-לחגיגות רשמיות, -הואיל נא
 לחתום.
- מתיא : טוה, יהא כך. (חותם)
- רפאל : אני ממהר לפתוח את ישיבת אחר-הצהרים. (יוצא)
- קלו-קלו : פו-הו, איזו ג'יראפה-ראש קטן על צואר ארוך! אצלנו,
 היו אוכלים אחד כזה...
 (יוצאים שניהם)
- (האור מתרכז על ישיבת הפרלמנט. ליד רפאל יושב המזכיר).
- רפאל : (הולם בפטישו) בזה אני פותח את ישיבת אחר-הצהרים.
 נקדיש עוד חצי שעה להצעות נוספות, ואחר כך ניגש
 לקבלת החלטות. מי נרשם לרשות הדיבור ?
- ציר א' : אני! (מצביעים עוד צירים) /רפאל רושם./
- רפאל : ב ב ק ש ה.
- ציר א' : אני מציע, שלכל ילד יהיו יונים. לא שומעים! מה הצעת?
 והממשלה תתן את הגרעינים. ועוד דבר: שהילדים יוכלו
 לגדל כלב, והשכנים לא יצעקו שהוא מפריע ואסור יהיה
 להם להרוג אותו. (יורד. קולות הסכמה).
- ציר ב' : יש דבר יותר חשוב מיונים וכלבים. צריך כי לכל ילד יהיה
 שעון.
- קולות : נכון! - נכון! - שיתנו שעונים!
- ציר ב' : להרבה ילדים, וביחוד לילדים עניים, אין שעון, וכשילה
 מאחר לבית-הספר, מצווה עליו המורה לכתוב חצי מחברת
 "אחרתי, הייתי עצלן".
- ציר ג' : ושיתנו אופנים לכל ילד. שיוכל להגיע לבית-הספר יותר
 מהר!
- ציר ד' : ומדוע לא מכונית? מכונית - יותר טובה מאופניים.
- ציר ה' : וגם אולרים! אולר לכל ילד! - ונקניק, נקניק מעושן! -
 תובל : וגם אקדחים! אקדח זה דבר טוב מאד! (קריאות רבות)
- רפאל : לא לדבר בלי רשות דיבור! אם לא תשתקו, אסתום לכם
 את הפה!
- ציר ג'ינג'י : אני שומע כי מציעים כאן כל מיני שטויות -

- רפאל : אסור לך להשתמש במילה כזאת בפרלמנט!
- ציר ג'ינג'י : ולמה אתה בעצמך צעקת קודם: "אסתום לכם את הפה" ?
- רפאל : אצלי היתה זאת רק פליטת פה -
- ציר ג'ינג'י : אז גם אצלי פליטת פה... יש דבר יותא חשוב. אני רוצה כי יקבלו חוק, שלילד שיש לו שערות אדומות ונמשים על הפנים, אסור יהיה לקרא "ג'ינג'י", וגם לא "אדמוניעזר ראש גזר".
- קולות : הו - הו - הו -
- ציר ג'ינג'י : מה אחס אומרים "הו"? כי הילד שנולד ג'ינג'י, אינו אשם שנולד כזה? אם ההורים אשמים - למה הוא צריך לסבול? (יושב)
- ציר יהודי : (מצביע ומקבל רשות דיבור) אני מסכים בכל ליבי לדברי הציר שדיבר לפני. השערות שלי שחורות ולא אדמוניות, אינני ג'ינג'י, אבל אני מרגיש היטב היטב כמה זה מרגיז, כשנטפלים אל אחד שאיננו בדיוק כמו כולם, ומציקים לו וקוראים לו בשמות -
- רפאל : בקיצור בקיצור, מהי ההצעה שלך?
- ציר יהודי : אני מציע, כי יהיה אסור לקרא לשום ילד בשמות בכלל. לא ג'ינג'י, ולא "יהודי מצורע", ושלא יצעקו "יהודי לך מכאן"! , ולא יכתבו בגיר על הגב של הילד "ז'יד"...
- ציר ו' : דבר חדש - אסור לקרא "ז'יד"! - איך קוראים ליהודי אם לא ז'יד? !
- ציר ה' : אני חושב כי כל ההצעות ששמענו, עוסקות רק בדברים צדדיים, ולא בעיקר. לפי דעתי, צרת- הצרות ומקור כל הרע הוא בית - הספר. כן, בית - הספר.
- ציר א' : מדוע פתאום "בית-ספר" ?
- ציר ה' : אגיד מדוע, כשאנחנו לא יודעים איזה דבר, המורה נותן לנו ציון "בלתי מספיק". וכשאנחנו עושים משהו לא נכון, הגדולים מתמרמרים וצועקים עלינו, וגם לועגים לנו, כי אנו שלומיאליים. הגדולים אוהבים לעשות רוע, שהם יודעים הכל, אבל זה לא נכון. זה "בלוף".
- צירה א' : לא כולם. אבא שלי יודע הכל, אני חושבת.
- צירה ה' : מאין את יודעת שהוא יודע הכל? מי בחן אותו? את הגדולים לא בוחנים.
- רפאל : העיקר, מהי הצעתך?

- ציר ה' : שהגדולים ילכו לבית-הספר, לפחות לזמן מה, כדי שיטעמו בעצמם את הטעם החדש. הם שכחו כבר וזה לא טוב.
- קולות : זה כדאי, זה כדאי! - (רפאל נותן רשות דיבור לצירה ב').
- צירה ב' : כל אלה שדיברו לפני, היו בניס. והם דיברו בעיקר על דברים שמעניינים אותם: כלבים, אולרים ואפילו אקדחים. למי נחוצים האולרים והאקדחים שלכם?! אני מציעה, שיתנו סבון ריחני ומי-בושם לכל הבנות.
- ציר ד' : מדוע רק לבנות? ולבנים רק את הסבון המסריח? חכמה!
- צירה ב' : אבקש לא להפריע לי! - ועוד דבר: צריך שיהיה חדר לכל בת לחוד ולכל בן לחוד. כי הבנים אינם אוהבים לנקות את החדר, וזורקים את הגרביים מתחת למיטות, והבנות לא יכולות לסבול זאת.
- ציר ד' : מסכים, מסכימים, הלואי ויהיה! אני מציע כי לא תהיינה בנות בכלל - מי צריך אותן?
- ציר ג' : צודק, צודק, מי צריך את הבנות? ! הן רק מפריעות.
- צירה ב' : מה אתה צווח שם! במה מפריעות לך הבנות?
- ציר ג' : שהן טפשות ופחדניות ורכלניות, שתמיד יש להן סודות; והן חלשות כמו מזוכיכת. שאם נוגעים בהן הן מתחילות לצרוח כאילו הרגו אותן.
- הבנות : חכמים, אי-אי-אי! רוצים לעשות רושם! - גבורים! -
- הבנים : תוכים! - טווסות! - בכייניות! - תרנגולות פטפטניות, פוט פוט - פוט!
- רפאל : שקט! שקט - שקט! (נרגעים קצת)
- קלו-קלו : אני רק אורחת, ולא צירה. אבל הייתי רוצה לומר משהו אם ירשו לי.
- תובל : מה פתאום-אורחת, ורשות דיבור? (קולות תומכים), מי צריך לשמוע אותה?
- רפאל : תובל, הציר הנכבד של גנבי-הכיס, שב במקומך! - אני נותן רשות הדיבור לאורחת המלך, כמקרה יוצא מן הכלל. בבקשה!
- קלו-קלו : תודה. - צירים נכבדים! בארצי שבאפריקה, הנערים והנערות שוים. הם זריזים במידה שוה, באותה מהירות הם רצים, מטפסים, על עצים גבוהים וקופצים קפיצות-ראש. ואצלכם, אני רואה דברים משונים. הנערים מתקוטטים תמיד עם הנערות, מפריעים להן, לא רוצים להשתתף עימהן -

- ציר ד' : מה היא, פרקליטה לבנות?
- תובל : באה להטיף לנו מוסר!
- קלו-קלו : אני אורחת, ובאתי מארץ פראים ללמוד מכס. תרשו לי לומר לכם כי יש עוד לנערים הרבה מה ללמוד מן הנערות-
- קולות : או-הו-, או-הו! - מה, למשל?
- קלו-קלו : הנערים מדברים מלים גסות, מרביצים זה לזה, להרבה נערים יש ידיים ואוזניים מלוכלכות - - -
- ציר ד' : הביטו וראו, היא תלמד אותנו!
- קולות : ולך יש ידיים לבנות כשלג! - כלת המלך! - אשת מתיא! -
- ציר ג' ינג'י : שחורה, אל הכלוב עם הקופים!
- תובל : (קופץ על השלחק) מה כאן? האם באנו הנה, כדי לשמוע פטפוטיה של הקופה השחורה?
- רפאל : תובל, רד מן השלחק!
- תובל : אינני רוצה, מה תעשה לי? אני רוצה לדבר מכאן! אני מציע, כי יתנו סיגריות לכל הנערים מבני שטים-עשרה וגם - -
- רפאל : הציר הנכבד של גנבי-הכיס, רד מן השלחק, אמרתי!
- תובל : ואם לא?
- רפאל : ואם לא - תקבל מיד את כל שיניך על גבי צלחת -
- תובל : נסה נא (שולף אולר גדול) הרוזן לבית ראוך! שר-פר! ראש הפרלמנט. חושב שאינני זוכר איך גנבת תפוחים מסלי הרוכלות בשוק! ...
- (מישהי צועקת: "יש לו סכין!")
- קלו-קלו : (מזנקת חיש קל על תובל, ומפילה מידו את הסכין, לקול מחיאות הכפיים של הצירים; שלא לקחו חלק בתיגרה)
- רפאל : (אל תובל) עזוב את האולם, מיד!
- תובל : (מהסס רגע, ובראותו כי אין תומכים בו-יוצא)
- רפאל : עכשו רבוחי הצירים, נוכל לגשת לקבלת ההחלטות. הושמעו פה צעקות שונות. בראשונה אעמיד להצבעה את ההצעה הכי חשובה שהושמעה כאן, והיא: שהגדולים ילכו לתקופת-נסיון לבית-ספר. גם אני הלכתי לבית-הספר, ויודע מה מתרחש שם. במשך שנה עמדתי בפינה מאה וחמש פעמים, והשליכו אותי החוצה מאה ועשרים פעם. ותמיד, כמובן - שלא בצדק -

- קול א' : ואותי השאירו בכיתה, שלא בצדק!
- קול ב' : ולי היו רק שתיים - עשרה שגיאות, ונתנו לי ציון "מספיק בקושי" - שלא בצדק.
- רפאל : זהו. אין צדק ולא יהיה צדק לילדים, כל זמן שהגדולים לא ילכו מחדש לבית-הספר! שגם הם ירגישו את הטעם, וגם המורים... ובכך, מי בעד-ירימם את ידו! (מתרוממות רוב הידים). ומי נגד! (צירה א' מרימה את ידה). הפרלמנט קיבל את החוק. הישיבה סגורה.

סוף התמונה

תמונה עשירית

(על הבמה שני דוכני-מכירה מיניאטוריים, שהם חנות-מכולת וקיוסק. חולפים בכוונים שונים, מבוגרים עם תיקי תלמידים. ילדים עם כלי עבודה וילדות עם סלי קניות וכד').

- אשה א' : (ניגשת לחנות המכולת) תן לי מהר שתי מחברות, אחת לחשבון ואחת לכתיבה תמה-
- החנווני : "תן לי מהר"... ככה מדברים? בלי "שלום", בלי "בבקשה". תלמידה גדולה כזאת, ההולכת כבר לבית-ספר - ובלי טיפת נימוס...
- אשה א' : סליחה, שכחתי. פשוט, טרם התרגלתי להיות תלמידה. רק שלושה ימים. נדמה היה לי שאני עדיין זקנה ואני מדברת אל סתם ילד -
- החנווני : ואם ילד - לא צריך לדבר אליו בנימוס ולומר שלום?
- אשה א' : כן, כן, מדוע לא... סליחה. אנא לתת לי בבקשה את המחברות -
- החנווני : הנה הן, גבירתי, בבקשה.
- אשה א' : תודה (משלמת, פונה ללכת. אשה ב' באה לקראתה)
- אשה ב' : סוניה! איזו הפתעה!
- אשה א' : דוניה! איזה מקרה ממוזל! (מתחבקות)
- אשה ב' : כמה הוא מתוק המלך מתיא. לולא הוא והפרלמנט שהקים לא היינו זוכות להפגש עוד מי-יודע - כמה... בעצם, כמה שנים, בערך, לא נפגשנו?
- אשה א' : אולי עשר, או יותר -

- אשה ב' : הנה, ככה זה, כך השנים בורחות ומפרידות בין האנשים - כל איש לעברו ולדרכו... אז מה נשמע, סוניצ'קה. ספרי!
- אשה א' : ומה נעשה אצלך, דוניצ'קה? התזכרי איך ישבנו על ספסל אחד; לפני-לפני כמה? - לפני ארבעים שנה, בערך?
- אשה ב' : ומה, אינני זוכרת! אח, מה טוב ומה נעים להיזכר בימי הנעורים, ובכל מעשי הקונדסות שעשינו בימים ההם -
- אשה א' : את בודאי זוכרת עוד את אלכס הפרוע, הלץ של הכיתה-
- אשה ב' : אלכס בכור-השטן. ומה! היה אוהב להתגרות בבנות ולהביא עכברים לכיתה...
- אשה א' : אוי - אוי - אוי. אני נזכרת, איך הכניס פעם עכבר חי לתוך צוארוןך -
- אשה ב' : בררר-ברררר!...
- אשה א' : עשה גם בעיות למורים, מפוצץ באלונים באמצע השעור, -
- אשה ב' : כן. אבל למרות הכל היה בחורצ'יק נחמד...
- אשה א' : הו, נחמד מאד, נחמד מאד... גם מוכשר. למעלה מעשרים שנה מנהל מוסד לילדים קשי-חינוך - - אוי, בואי מהר. אם נאחר נקבל עונש.
- (יוצאות תוך כדי שיחה)
- (שני ילדים. בכובעים של פקידי דואר, ניגשים לקיוסק)
- פקיד א' : שלום, תן בבקשה, מסטיק.
- קיוסקאי : (נותן להם) בבקשה. - עבודה מענינת בדואר?
- שניהם : הו, מענינת מאד!
- קיוסקאי : ומה אתם עושים כל היום?
- פקיד א' : אנו מורידים את הבולים החשובים ממכתבי חוץ-לארץ. יש המון!
- קיוסקאי : זה הכל? ומי מסדר את המכתבים לחלוקה?
- פקיד ב' : אף אחד לא. אי אפשר!
- קיוסקאי : למה?
- פקיד ב' : מכונת החותמות התקלקלה. רצינו להחליף שם את התאריכים
- פקיד א' : "רצינו" ... בעצם, אתה רצית... אבל, לא חשוב.
- פקיד ב' : העיקר, שיצא לנו מספר משונה: שלושים ושנים לחודש השלוש-עשרה, אלף שבע מאות ושמונים ותשע... ואי אפשר להזיז. נשאר תקוע.

- קיוסקאי : אז תקראו למפקח המבוגר, איך ברירה.
- פקיד א' : ואיפה תמצא אותו? לא יודעים באיזה בית-ספר הוא לומד.
- קיוסקאי : אז מטלפנים לכל בתי-הספר, ושואלים -
- פקיד ב' : ומה עושים אם אי אפשר לטלפן?
- קיוסקאי : מה זה, דבר גדול לטלפן?
- פקיד ב' : ומה עושים, אם במרכזיה הושיבו איזו ברווזה טפשה. והיא בלבלה את כל החוטמים ולחצה על כפתורים לא נכונים - ואי אפשר לקבל שום מספר?
- פקיד א' : מה איכפת? שישנם עובדים רשלנים ובלתי אחראיים - מה תעשה?!
- פקיד ב' : ובלבד שאנו אחראים. בוא לעבודה! (יוצאים)
- פאניה : ... אז זה היה שלשום. ומה בישראל אתמול, אולגה?
- אולגה : אתמול? כמו שלשום. בישראל מרק שעועית, כדורי בשר עם איטריות. ובסוף - גבינה צהובה. איטריות. בכלל הכי קל לבשל -
- פאניה : ומה, למשל, חבשלי היום?
- אולגה : אני חושבת, כי גם היום אבשל מרק שעועית, כדורי בשר עם אטריות ו - - -
- פאניה : מה, גם היום - כמו אתמול ושלשום?
- ראולגה : ומדוע לא? אמא אמרה אתמול שהכל מצוייך, וגם אבא אמר "די טוב, די טוב". ואם זה די טוב ומצוייך - למה לחפש דברים חדשים? (רוזה באה)
- פאניה : הו, מה תאמרי, הנה רוזה! מה קנית? הראי! (בולשת בסלה)
- רוזה : כל מיני דברים. יש לי כאן פטרוזיליה, עגבניות, יש מלפפונים.
- אולגה : יפים! וכמה שילמת?
- רוזה : בעד המלפפונים - שבע, ובעד העגבניות - תשע.
- שתיקה : בזול! אנחנו שילמנו יותר. ובאיזו חנות קנית?
- רוזה : משוגעת, לקנות ירקות בחנות! אני קונה רק בשוק. בחנויות זה ביוקר נורא - (צ"בי - נער די מגודל, מפויח, בא במרוצה. שני דליים בידיו).

- צ'יבי : מים, מים! איפה יש כאן מים? אולי אתם יודעים איפה ברז המים הקרוב? (באים עוד בנים ובנות, לקול אזעקתו. הקיוסקאי והחנוני עוזבים דוכניהם וחשים לראות מה קרה).
- הבנות : מה. יש שריפה?!
- קולות : שריפה? - איפה בוער?
- צ'יבי : בסיר שלי בוער, בסיר!
- הקיוסקאי : איפה אמרת, צ'יבי?
- צ'יבי : בסיר בוער, בסיר!
- אולגה : (ועוד בנות אחריה) איך זה? גם בן מבשל?
- צ'יבי : מה יש, לא מוצא חן בעיניכן! כבר בישלתי יותר טוב מכולכן. אבל, פתאום נפסקו המים בברזים. אני מוכרח להוסיף מים למרק - ואין בכל הבתים. כנראה, יש איזה צנור שבור -
- ויגדור : איפה - צנור שבור? אינך יודע מדוע נפסקו המים?
- צ'יבי : מאין לי לדעת.
- ויגדור : משום שהמשאבה הגדולה אינה עובדת.
- צ'יבי : ומה קרה למשאבה?
- ויגדור : כי אין חשמל אריק למך, שעשה את עצמו למפקח ע"ח מפעל המים - שכח לתת שמן, ושרף את המוטורים. ומי יחקן עכשו? כל החשמלאים בבית הספר -
- צ'יבי : אוי - וי! מה עלי לעשות? השארתי את הסיר על הכיריים - הכל ישרף!
- החנוני : אני חושב, כי בעיר התחתית יש עוד מים -
- צ'יבי : מה, לרוץ עד שם? ומה יהיה על הסיר? אני אבוד!
- (שר החוץ, התחבורה וראש השרים נראים בבואם. נעצרים, צופים ומאזינים למחרש).
- קיוסקאי : התדע מה, צ'יבי. מכיוון שאנו חברים טובים, אני מוכן לעזור לך. תן לי את הדליים וארוץ להביא מים - ואתה רוץ אל הסיר. (לוקח ורץ)
- צ'יבי : תודה. (יוצא מהר)
- הבנות : נרוץ גם אנו, אולי גם אצלנו אין מים. (הכל יוצאים)
- ראש השרים : סיור מאלף היה זה, רבותי. הראיתם? עד היכן הגענו? כגן-ילדים היתה הארץ כולה...

- שר החוץ : אסון, אסון, מהפכת אלוהים! הנשמע כדבר הזה בעולם?
האויבים מרכזים שוב את צבאותיהם על הגבולות - וכאן,
בפנים, ילדים מנהלים את הענינים, והמבוגרים יושבים
על ספסלי בית-הספר...
- שר התחבורה: הריחו טרף, המלכים האויבים. אורבים כל הימים לקרב-
גומלין; והנה-מצאו את השעה הנאותה. שתי רכבות התנגשו,
רכבת אחת ירדה מן הפסים, קשרי הטלפון משובשים -
- שר החוץ : רבותי, למה אני חובקים ידים? נטכס עצה, איך להציל
את הניתן להצלה! נחזור לארמון, נזעיק את השרים, נראה
מה אפשר לעשות. נחזור לארמון ונכנס את השרים לישיבה
(יוצאים בחיפזון)
- (מתיא והפרופסור באים. ראו את השרים בלכתם, ונרתעו
לבל יראום. שניהם לבושים אזרחית)
- מתיא : ראית, הם מרוגזים. מתרוצצים אובדי - עצות. והצדק
איתם. כל זאת אני עוללתי. אשמתי היא זאת.
- הפרופסור : לא רק אשמתך. התכוונת לטוב, רצית לתת לילדים זכויות,
שהם זכאים להן -
- מתיא : אבל ראה נא, אדוני הפרופסור, מה הם עשו מזה - הילדים,
אני מתכוון -
- הפרופסור : אף הם, לא הייתי אומר כי אשמים הם. רוב הילדים, בדרך
כלל, טובים ביסודם.
- מתיא : לא, אינם טובים! חשבתי פעם, כי הילדים טובים הם, ורק
אומללים, שהגדולים אינם מבינים צרכיהם, ששולטים
בהם בכוח. עכשו הכרתי אותם. הם רעים מאד. גם אני
רע.
- הפרופסור : מיהרת להתלהב למען הטוב, אל תהיה נמהר להתיאש ממנו...
כל מתקן עושה שגיאות, ועוברות עליו שעות קשות, עד
שנדמה לו, כי לא כדאי היה הדבר.
- מתיא : ואתה חושב כי היה כדאי?
- הפרופסור : תמיד כדאי לתקן את הדרוש תיקון. אבל, צריך ללמוד
מן השגיאות. רצית להביא את כל הטוב בחיפזון רב מדי,
נחת לילדים את כל החופש בבת-אחת - והם טרם למדו
מה לעשות בו, בכל החופש היקר הזה -
- מתיא : אני לא רציתי שיהיה ככה. רק רציתי, שתהיה לילדים ו-
לנערים אפשרות ליעץ ולהציע, מה טוב בשבילם. אני הייתי
יחידי והעצה של רבים - טובה משל יחיד -

- הפרופסור : והעצה של זקנים ונערים יחד - טובה מכולן ...
- מתיא : חבל, חבל, שלא הבינותי זאת מראש, לא ראיתי מהתחלה...
- הפרופסור : אילו כל המחדשים והמתקנים היו רואים הכל מראש ומבינים מראשית אחרית - היה לנו כבר עולם מתוקן מזמן ...
- מתיא : עכשו אני מביין היטב-היטב מה שאמרת לי בימים הראשונים, שלא את הכל צריך לזרוק... ורק מי שלומד את הדברים, יודע לבחור בין טוב ורע... ושלא רק מן הספרים לומדים, אלא גם מן החיים... עכשו, נדמה לי, למדת? משהו, ואילו יכול הייתי להתחיל כעת הכל מחדש - - -
- הפרופסור : עוד תהיה לך הזדמנות להתחיל מחדש, למוד נסיון...
- מתיא : הייתי מוכן - אבל אני מפחד שכבר מאוחר... הכל הפוך והרוס, האויבים עולים עלינו למלחמה, והכל באשמתי באשמתי... (מליט פניו בידיו).
- (רפאל, אשר נראה קודם הולך בעקבותיהם בהיחבא, מדוכא ומתייסר - לפתע נופל לרגלי מתיא)
- רפאל : לא נכון, לא נכון! אני אשם בכל זה. אני... שמעתי הכל. הלכתי בעקבותיך כל הזמן, ולא היה לי האומץ... אני אשם, אשם בכל! אני רע, רע - (מחיפה)
- מתיא : קוּם.
- רפאל : לא, לא אקום, מתיא... לא, אינני ראוי עוד לקרא לך מתיא... הרגני נא, אדוני המלך, ענוש אותי -
- הפרופסור : (מקימו על רגליו) הירגע. עוללת כמה דברים רעים, אך לא בזדון.
- רפאל : בזדון, בזדון! אינכם יודעים. בכוונה עשיתי הכל -
- מתיא : ב כ ו נ ה?
- רפאל : כן, בכוונה... תמיד קינאתי בילדים העשירים, היוצאים לטייל עם הוריהם במכוניות מהודרות... וכאשר נבחרתי לראש הפרלמנט, רציתי גם כן להיות רוזן פעם אחת, ושיהיו לי, שתי מכוניות -
- מתיא : כך כך -
- רפאל : וגם את ההחלטה, שהגדולים ילכו לבית-הספר - העברתי בכוונה. אני פיתיתי את הנער ההוא, שיציע את ההצעה. -
- מתיא : אתה? למה, למה, רפאל?
- רפאל : ככה רציתי... אבא לא נתן לי אף פעם לפתוח את הפה, לא הרשה לי להביע את דעתי על שום דבר. כשהייתי מביא

ציון רע או מכתב מן המורה, היה תיכף מפשיט את עורי מעלי, בלי לשמוע אותי - - -

- מתיא : אבל, מה זה שייך?
- רפאל : אינך מביין... אותך אף פעם לא זרקו פעמיים בשבוע מהכיתה; אבא שלך אף פעם לא צעק עליך "שתוק, מטומטם!" ולא קרא לך "בול עץ" ו"ראש בהמה-סתום-אץ הפה!" (קולו משתנק)
- הפרופסור : (מושיבו) שב, רפאל, איך צורך להתרגש...
- רפאל : כן... אז פעם אחת רציתי "לסדר" אותו, את אבא, שילך גם הוא לבית-הספר. אצל המורה המ... הזה, שקרא לי תמיד "פרחה" ו"מטומטם". שנראה אותו פעם!... אבל לא חשבתי, מה יכול לצאת מזה - רק עכשו אני רואה. אני אשם בכל, אני פושע. אתה חייב לענוש אותי
- מתיא : לא אענוש אותך. גם אני עשיתי שגיאות, ולא ידעתי מה יצא מזה. מי יענוש אותי?
- הפרופסור : זה לא חשוב. אם אתה יודע כי עשית רע - הרי כבר טוב... .
- מתיא : שמע, רפאל, נשכח את הדבר. רק נזכור את השגיאות ונלמד מהן. אתה נחוץ לי כעת. תוכל בדרך אחרת לתקן את עוונך.
- רפאל : ב מ ה?
- מתיא : הלא אתה יודע את המצב. והטלפונים מקולקלים, התחבורה משובשת. רק אתה לבדך תוכל לעזור. תמיד היית קל רגליים -
- רפאל : רגלים יש לי טובות.
- מתיא : אתה יודע את כתובותיהם של כל השרים והיועצים וראשי השירותים -
- רפאל : ברצונך לקרא להם?
- מתיא : תיכף ומיד. אמור להם, כי בעוד שעתיים עליהם להופיע לישיבה.
- רפאל : (חולץ סנדליו, פושט חולצתו) אני יוצא לדרך! הם יבואו תוך שעה.
- מתיא : רוץ! (רפאל יוצא) אולי נספיק עוד להציל ולתקן מחדש (אל הפרופסור) ואולי כבר מאוחר?
- הפרופסור : לנסות ולתקן - לעולם לא מאוחר...

סוף התמונה

ט י ו ם

(חושך . הקריינית קוראת לאור מרוכז של פנס. אלומת-אור צרה מגששת באפלת הבמה, עד שהיא נופלת על דמותו של מתיא, הנודד בחושך).

הקריינית : בפעם הזאת - היה מאוחר. האויב הנורא פלש אל הארץ, בטרם היה סיפק בידי מתיא ובני עמו לחסום את הדרך. המלך - הילד מתיא נפל בשבי האויב, נכלא בין גדרות-תיל מחושמלות, ונדון למוות. האויב הכובש האכזר החליט להוציא את הילד מתיא להורג, באי שומם נעלם ורחוק, למען לא ידעו בני-עמו וכל הילדים האוהבים אותו, את מקום קבורתו. הוא נכנס לקרון-רכבת חתום, בליווי משמר כבד של חיילי האויב, והובל למוות אל האי השומם. אולם, ברגע האחרון ממש, בדרך נס, הצליח מתיא להימלט מן הרכבת... בסתר, בסודי - סודות, מחופש לבל יכירוהו רודפיו, הגיע מתיא אל ארצו ואל עיר מולדתו, הכבושה בידי האויב, ללא בית, יתום ומיותם מאם ואב, קרוע ובלוי ורעב הוא נודד באפילת הלילות, למצוא לו מקלט... איך דלת נפתחת לפניו, ואיך יד אדם שתושיט פת לחם לחיות נפשו. - - -

קולות ילדים מן הקהל: זה כבר נגמר ?

פאן דוקטור : כן, ילדים, זהו סוף ההצגה... אך הסיפור לא נגמר עדיין... .

ילדה א' : אבל, זה סוף עצוב, עצוב מאד.

ילד א' : ומה היה בסופו של מתיא? תפסו אותו?

ילדה א' : אינני רוצה שיתפסו אותו, אינני רוצה... אם הם יתפסו-יהרגו - - -

סטפה : (חובקת את הילדה בזרועותיה) מי אמר שיתפסו? לא יתפסו ולא יהרגו, יקירתי... שאלו את פאן דוקטור, וגם הוא יגיד לך...

ילדה א' : נכון, פאן דוקטור?

פאן דוקטור : נכון, נכון... אמנם, ילדים, מתיא היתום נתון עכשו בצרה גדולה, נודד ונרדף. אבל הוא לא יפול בידי האויב המבקש להרוג אותו... הוא יישאר בחיים מתיא. אויביו ימותו, הם יפלו במלחמה, יגרשו אותם מן הארץ. ואז - מתיא ישוב אלינו -

- ילד א' : הוא ישוב באמת, פאן דוקטור?
- פאן דוקטור : באמת, מוכרח לשוב. הוא יחזור עם דגלו הירוק, דגל מדינת הילדים שהוא רוצה להקים, הדגל של מרחבי שדה-ויער... וגם אנחנו נצא איתו יחד, כמו לפני המלחמה, לכל המקומות אשר אהבנו -
- ילדה ב' : וגם לקייטנה שלנו בגוצלאבק?
- פאן דוקטור : כן, גם לקייטנה בגוצלאבק, לכל מקום... .
- ילד א' : ומתי זה יהיה כבר? זה יקח עוד הרבה זמן?
- פאן דוקטור : לא... . אולי בקרוב... . אפשר, בקרוב מאד... . נוכל לצאת שוב לטיול אל מחוץ לעיר - - -
- קולות ילדים : אתם שומעים! אתם שומעים! - נצא שוב לטייל!
- ילד א' : זה בטוח?
- פאן דוקטור : זה בטוח, כמעט בטוח... .
- ילדה א' : השמעת, פאני סטפה? נצא לטייל!
- סטפה : מובן שאני שומעת.
- ילדה א' : נכון, שזה יהיה נפלא?
- סטפה : כן, זה יהיה נפלא, נפלא מאד... .
- קולות : וגם פאן דוקטור יצא איתנו, כמו תמיד?
- פאן דוקטור : גם אני אצא, גם... . כמו תמיד, כמו תמיד... .
- ילדה א' : וגם נקטוף פרחים בדרך. אני רוצה כבר נורא לראות פרחים -
- פאן דוקטור : נקטוף גם פרחים, כמובן, ואף נשיר. נצעד בדרך ונשיר את שירנו האהוב עלינו, כמאז ומתמיד - - -
- קולות רבים : את המנון הנוער! - נשיר, נשיר! - חברי, השומעים אתם! -

מחלקת החינוך הבינקיבוצית : בהוצאת:

מחלקת התרבות הבינקיבוצית

מדור הבמאות

מדור החגים

פנימי
לא למכירה